

Zasavski TEDNIK

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

TRBOVLJE, 28. MARCA 1963

Številka 14

LETO XVI

- POSTNI PREDAL 82 — stran 2
- AMD IZLAKE MED NAJDELAVNEJSIMI DRUŠTVI — stran 3
- IZDELAVI STATUTOV VSO POZORNOST — stran 4
- RAZGOVORI — stran 4
- RUDAR — od strani 5 do 12

NAJNOVEJŠE

Osnutka ustav pred skupščinama

Predšnji teden sta zasedali Zvezna komisija za ustavna vprašanja in Republiška ustavna komisija.

Zv. komisija za ustavna vprašanja je sklenila poslati Zvezni ljudski skupščini osnutek Ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije. — Pričakovati je, da bo Zvezna ljudska skupščina obravnavala osnutek nove Ustave v začetku aprila. — Osnutek nove Ustave SFRJ je bil sestavljen na podlagi javne razprave, ki je trajala nad štiri mesece. Nad 70 tisoč zborovanj se je udeležilo nad 6 milijonov Jugoslovancev in med njimi je kakih 300.000 prispevalo predloge in mnenja ter zastavljalo vprašanja.

Republiška ustavna komisija je na svoji zadnji seji obravnavala osnutek republiške ustave, ki je usklajen z novim načrtom zvezne ustave ter izpopolnjen s pripombami javne diskusije. Komisija je pooblastila redakcijsko komisijo, da pripravi dokončno besedilo osnutka nove ustave, ki bo poslan Ljudski skupščini LRS ob koncu marca ali prve dni aprila.

Novi OO ZK v Trbovljah

(ko) TRBOVLJE — Od februarja naprej delujeta v trboveljski komuni še dve novi osnovni organizaciji ZK, in to OO ZKS pri gostinskem podjetju »Rudar« in pri SAP-Turistu v Trbovljah.

V REME

NAPOVED

za čas od 28. marca do 7. aprila

Nekako do 4. aprila bo nestalno s pogostimi padavinami, zlasti v začetku aprila, ko je pričakovati ponovno ohlajitev. Po 4. aprilu izboljšanje.

Dr. V. M.

Sprejet družbeni plan zagorske občine

Na seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora Zagorje ob Savi so odborniki sprejeli predloženi družbeni plan in proračun občine za leto 1963.

Družbeni bruto proizvod se bo letos v primerjavi z l. 1962 sivi za 7,11 %, družbeni povečal v celotnem gospodarstvu za 11,33 % in narodni dohodek za 10,51 %. Večji narodni dohodek bo temeljil v družbenem sektorju gospodarstva na znižanju materialnih stroškov ob vzporednem porastu storilnosti. V zagorskih gospodarskih organizacijah pa bodo morali zraven tega izboljšati in modernizirati proizvodne procese, skrbeti za strokovno izpopolnjevanje kadrov in še naprej izpopolnjevati sisteme notranje delitve. Seveda pa bo važno tudi polno izkoriščanje kapacitet in nova investicijska vlaganja. Za investicije bodo namenili skupaj 990.609.000 din. Letos bodo namenili več sredstev za investicije v gospodarstvo, saj bodo za to namenili od skupaj 1 milijarde 464 milijonov din kar 68,97 % vseh razpoložljivih investicijskih sredstev.

V razpravi so odborniki premalo razpravljali o potrebi po stalnem naraščanju proizvodnje in o eni od najaktualnejših nalog — zagotovitvi nadaljnjega razvoja gospodarstva. Iz razprave velja omeniti le predlog za ustanovitev enotnega sklada za negospodarske investicije, s katerim bi lažje zagotovili sredstva za reševanje perečih negospodarskih investicij. Podčrtana pa je bila še potreba po ustanovitvi nove gospodarske organizacije, v kateri bi zaposlili v pretežni meri žensko delovno silo.

(ma)

V soboto spet seja ObLO Trbovlje

(ko) TRBOVLJE — Po dokaj živahni in več kot eno uro trajajoči razpravi o marži v prometu na drobno so sklenili odborniki obeh zborov ObLO Trbovlje, naj bo v soboto, 30. marca, še ena seja obeh zborov ObLO, namenjena le temu vprašanju.

V Zasavskem tedniku smo v zadnjem času že večkrat pisali o železniškem prelazu v bližini zgradbe ObLO. Na tem prelazu se je — zaradi nediscipliniranosti in prevelike samozvesti — pripetilo že več smrtnih nesreč. Vendar kaže, da tudi ta opomin doslej ni zalegel, saj se Litijani kljub spuščeni zapornicam sprehajajo med tiri. — Več o problemih varnosti na železnici objavljamo v rubriki »Razgovor« na 4. strani

PRED VOLITVAMI

V vseh štirih zasavskih občinah so že v teku živahne politične priprave na bližnje volitve. Že zdaj — na začetku priprav — je mogoče ugotovljati, da bo pomenila predvolilna akcija nadaljevanje dosedanje nadeve živahne družbene dejavnosti, ki so jo v vseh štirih zasavskih občinah izredno razgibale razprave o predosnutkih novih ustav SFRJ in SRS, v katerih je sodelovalo — kakor smo že poročali pred kratkim — skoro 14.000 prebivalcev Zasavja. K razgibanemu družbeno — političnemu življenju v Zasavju pa so prispevale še zadnje občinske konference organizacij SZDL ter v Hrastniku, Litiji in Trbovljah razprave o osnutkih novih statutih občin.

Občinski odbori SZDL v vseh štirih zasavskih občinah so te dni že začeli načrtovati programe za predvolilno aktivnost, v kateri bodo izkoristili vse oblike dela.

V HRASTNIKU pomeni uvod v te priprave zadnja občinska konferenca organizacije SZDL. Zdaj pa bodo na razširjeni seji izvršnega odbora ObO SZDL razpravljali skupaj s predsedniki krajevnih organizacij SZDL o pripravi na bližnje volitve, o tem pa bodo v kratkem razpravljali tudi na sestankih krajevnih organizacij SZDL.

V TRBOVLJAH so odborniki ObLO na sobotni seji imenovali tričlansko komisijo za sestavo in pregled volilnih imenikov. Zraven tega pa je mogoče zaslediti tudi v Trbovljah — podobno kot v ostalem Zasavju — začetek živahne družbeno-politične aktivnosti, ki jo bodo danes in jutri izpopolnili s sejo izvršnega odbora ObO SZDL na plenarnem ObO SZDL Litija.

skupaj s predsedniki krajevnih organizacij SZDL. V ZAGORJU OB SAVI prav tako začenejajo s pripravami na bližnje volitve. Izdelali so že predlog za volilne enote za volitve. V petek bo skupna plenarna seja občinskega sindikalnega sveta s predsedniki sindikalnih podružnic, na kateri bodo razpravljali o tej nalogi. V naslednjih dneh pa bodo prav tako na seji izvršnega odbora ObO SZDL in na plenumu občinskega od'ora SZDL razpravljali o pripravi na bližnje volitve.

V LITIJI so na petkovem plenarnem zasedanju ObSS in ObO SZDL razpravljali o vsebinskih in političnih pripravah na volitve. Med drugim so razpravljali o kriterijih za izbiro kandidatov, o volilnih enotah in o vsebinskih pripravah na bližnje zborov volivcev. V ponedeljek pa je o pripravah na volitve razpravljalo tudi vodstvo KO SZDL Litija.

AKTUALNO

KJE STE BILI, TOVARIŠI?

Tov. urednik!

Za minuli četrtlet je sklicala komisija za varnost prometa pri svetu za notranje zadeve ObLO Trbovlje sestanek, na katerem naj bi razpravljali o nekaterih važnih in aktualnih prometnih vprašanjih. Sestanek je bil sklican za osmo uro zjutraj, vabljeni je pa bilo 14 članov sveta.

Kazalci na urah so se vztrajno premikali naprej, v sejni sobi je pa čakalo 6 članov sveta ostale tovariše. Ura je bila že pol devetih, ostalih članov sveta pa ni bilo od nikoder. Torej ponovno enkrat, kot na nešteti sejah, ne-sklepčnost.

Pri vsem tem se mi ne-bote vsiljuje vprašanje: za-kaj se člani komisije niso že prej opravičili, ali pa vsaj zjutraj tega dne tele-fonirali in opravičili izo-stanek. Ali menijo, da imajo ostali člani, ki se redno udeležujejo sej, in ki so bili na seji tudi tokrat, toliko časa, da čakajo po pol ure ostale nedisciplini-rane članke? Zlasti me pa zanima, zakaj se seje ni udeležil član AMD Trbov-lje, ki je zlasti zainteresi-rano za to, da se pravilno vzgaja bodoči vozniki ka-der in da se promet v me-stu odvija kolikor toliko nemoteno in sigurno.

In kje ste bili, ostali to-variši?

S. J., Trbovlje

VEČ KONTROLEI

Tovariš urednik!

Volitve v hišne svete so ali pa bi vsaj morale biti končane. Zdaj imajo po-vsod že nove hišne svete. Nekateri med njimi so se že sestali, mnogi pa še ne.

Zdi se mi, da bi bilo po-trebno novim hišnim sve-tom posvetiti več pozorno-sti in kontrole. Pozornost naj bi se odražala v tem, da bi odbori krajevnih or-ganizacij SZDL in stano-vanjskih skupnosti sklicali vsaj zdaj v začetku posve-tovanja ali razgovore o nalogah članov hišnih sve-tov, hkrati pa bi tu ne-dvomno tudi izmenjali vr-sto mišljenj in predlogov za boljše delo teh organov družbenega upravljanja. Zdi se mi, da je bilo tega v preteklosti malo, pa če-prav vemo, da hišni sveti upravljajo z ogromnimi vrednostmi. Kontrola pa naj bi bila predvsem zaradi tega, ker se je doslej do-ločena sredstva v mnogih hišah uporabljala za nakup električnih štedilnikov in drugo. Premalo pa se je dejansko v takih primerih uporabljalo sredstva za vzdrževanje posameznih

zgradb, tako streh, žlebov in drugega.

Posvetovanja bi morala biti večkrat tudi že zaradi tega, ker je v zasavskih občinah, pa naj bo to v Trbovljah, Zagorju ali Hrastniku, dovolj rudar-skih kolonij in naselij, kjer so stanovanjske hiše de-jansko že precej iztrošene, pa nimajo dovolj sredstev tudi za najnujnejša vzdrževalna dela. Pohvaliti je treba tiste občine, ki so že ali pa še bodo sprejeli odloke o spremembi stanarin v ko-rist vzdrževanja v starih zgradbah.

Kontrola pa bi bila po-trebna tudi zaradi tega, ker stanovalci, ki so si iz-boljšali stanovanja na ra-čun hišnega sveta, plačuje-jo isto stanarino kot po-preje.

I. K., Zagorje

GRADNJA NOVE TOVARNE V TRBOVLJAH JE NADVSE POTREBNA!

Tovariš urednik!

V Trbovljah so storili odločen korak za rešitev vprašanja zaposlitve žen-ske delovne sile. Izglasova-na je graditev nove tovar-ne. Tovarna ISKRA iz Kravica ima že dva obrata s tako proizvodnjo, ki jo namerava razvijati tudi v Trbovljah. Ker pa je nar-očil za te vrste izdelkov dovolj, se je odločila zra-diti tovarno še v Trbov-ljah.

Tovarna ISKRA iz Kravica bo nudila vso strokov-no pomoč. Začeli so pa tudi že z vzgojo potrebnih ka-drov za tovarno. Iz Meha-nike se je prijavilo 14 de-lovnih moči, iz ELIT pa 15 delavk za izpopolnitev v stroki. Mimo tega bo Za-vođ za zaposlovanje de-lavcev iz Trbovelj določil še 20 žena. Vse te bodo vsak dan z avtobusom vo-zili na strokovno izpopol-njevanje v Ljubljano in Kravice. Računajo, da bodo začeli s tem strokovnim izpopolnjevanjem po 1. aprilu.

V Trbovljah bo kmalu rešeno vprašanje zaposlitve ženske delovne sile, za kar je treba izreči vse pri-znanje. Ob vsem tem pa že zdaj niso pozabili tudi na kader za novo tovarno. Tudi zamisel za dodatno šolanje in strokovno izpo-polnjevanje kadra, ki se bo začelo izvajati v novi to-varni, velja pozdraviti.

I. M., Trbovlje

Predsedniški komisijski pri ObO SZDL Trbovlje

(ko) TRBOVLJE — Na eni minulih sej ObO SZDL Trbovlje so bili izvoljeni za predsednike posameznih komisijski naslednji tovariši: v komisiji za idejno in politično vzgojno življenje Stojan Volčič; v predsedstvu stalne konference za družbeno aktivnost žensk Majda Kovačič; v komisiji za organizacijo in društva Rudi Goršek; v komisiji za prošnje in pritožbe Milka Krajšič; v komisiji za organizacijska in kadrovska vprašanja Silva Bivic ter v komisijski za gospodarsko in družbeno upravljanje ing. Rudi Babič.

Človek - človeku

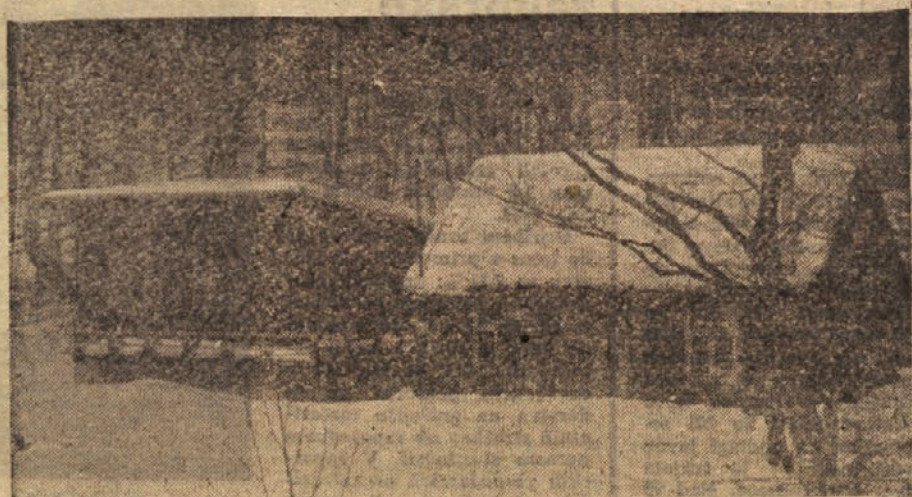
Ko sem se sredi hude zime vračala domov iz bolnice, sem s spremljevalci naletela v soteski Tesne na cesti Zagorje-Cemšenik na velik snežni plaz. Cesta je bila neprehodna. Pred nami pa je stal že avtobus. Potniki niso mnogo premišljali, pri najbližjih hišah so dobili lopate in začeli odmetavati sneg.

Tudi šofer avtobusa Lado U. in sprevođnik Rajko M. nista zaostajala za drugimi, saj sta tudi sama pridno odmetavala sneg. Slišala sem tudi, kako je eden od njiju dejal: »Dajmo pohiteti. V avtomobilu je bolnica, ki jo zebe!« To me je pre-senetilo. Odkod takšen odnos do človeka, da ženske ki je resnično trepetala od mraza v avtobusu.

Nad nami je bilo sivo in mračno nebo zimskega dne. Medtem, ko so dela vajene roke rudarjev krepko metale sneg s ceste, sem jih z občudova-njem gledala. Kaj jih je spodbujalo k delu? Saj so bili že vsi utrujeni od dela v jami.

Kljub mrazu sem bila srečna. Čeprav malce poz-no: prav priskrba zahvala vsem, ki so tedaj po-magali!

Ivanka L.

(J. G.) ZAGORJE — Pred dnevi se je odpravilo na Čemšeniško planino šest članov PGD Čemšenik, da bi — na željo upravnika koč — pogledali, kako je »prezivila« planinska postojanka, saj na planini že štiri mesece ni bilo nikogar. Nekateri so trdili, da je kočjo celo podrl sneg. Prepričali smo se, da temuni tako. Okrog kočje pa je bilo še nad 1 meter snega, tako da smo le s težavo odprli vrata kočje.

Še kar po starem

Lani so v trboveljski komi-ni ugotovili, da se vse bolj širi »črni vinotoč«. Na to so občinski ljudski odbor opozorili gostinci in tržna in-spekcija. Zadeva se pa doslej še ni premaknila z »mrtve točke«.

Samo v novembru in de-cembru lani je bilo pripelja-no v Trbovlje nad 40.000 li-trov vina! Gostinci zaznamu-jejo upadanje količinskega prometa, na drugi strani pa je zaznamovati vse večji raz-mah ilegalnih gostišč. Koliko škodo ima pri tem skupnost, ni treba posebej omenjati. — Ilegalna gostišča uspešno konkurirajo gostiščem s ce-no, vprašanje kvalitete teh vin pa je poglavje zase. O tem problemu je že lani razpravljala ObLO. Podobna

razprava je bila tudi že letos. Vendar doslej še ni bilo stor-jeno ničesar, da bi omejili oziroma preprečili dejavnost »črnih vinotočev«. Vendar bo treba problem rešiti. — Js

Nad 5 milijonov din za popravilo ceste

(ko) TRBOVLJE — Izredno huda zima je povzročila pre-cejšnjo škodo na trboveljskih cestah. Skoraj vse ceste, ki so pokrite s penetrirno maso, so tako razpokane in uniče-ne, da je promet na njih otežkočen.

Na ObLO Trbovlje smo pa še izvedeli, da bi bilo po-trebno samo za popravilo ce-ste na odseku Dimnik — Trg F. Fakina skoraj pet milijo-nov dinarjev.

Pomagali bodo graditi kopališče

(b) HRASTNIK — Hrastni-čani nedvomno močno pogre-šajo že nekaj let lastno kopa-lišče. Kot kaže, pa bodo v letošnjem poletju le začeli z gradnjo novega sodobnega plavalnega bazena. Hrastni-ška mladina se je obvezala, da bo pomagala pri gradnji s prostovoljnim delom.

Zasavski TEDNIK

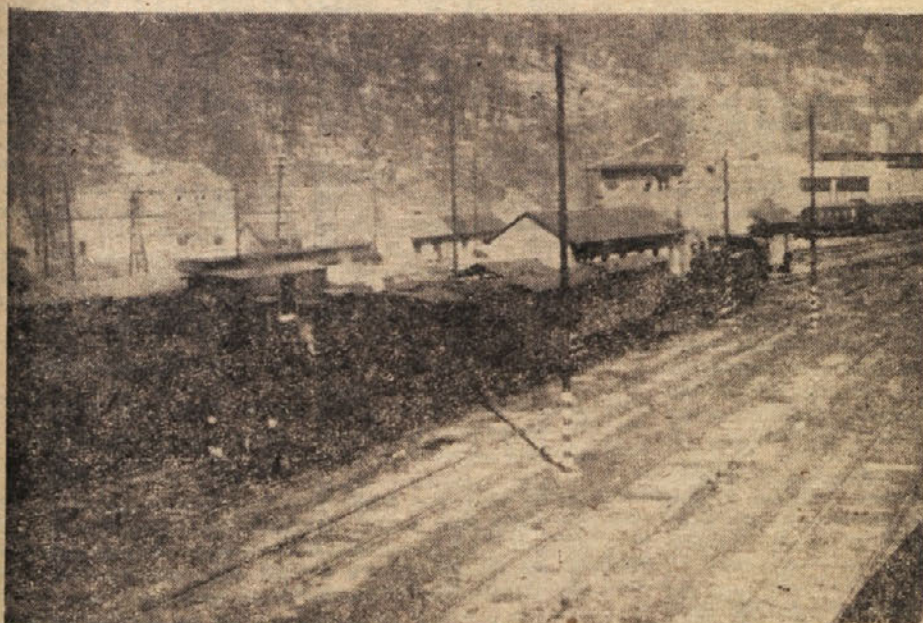
Ustanovljen decembra 1947 — Glasilo občinskih odb. SZDL Hrastnik, Litija, Trbovlje, Za-gorje ob Savi — Glavni ured-nik Stane ŠUSTAR, odgovorni urednik Marijan LIPOVSEK — Urejuje uredniški odbor — Uredništvo in uprava Trbov-lje, Trg revolucije 11/II. tele-fon 80-191 — Račun pri NB Trbovlje 600-13-608-1 — Posa-mozna številka 20 din — Na-ročnina (z dostavilno): meseč-na 60 din, četrtletna 180 din, polletna 360 din, celoletna 720 din — Poštna plačana v go-tovini — List tiska CP »GO-RENJSKI TISK«. Kranj — Nenaročeni rokopiisov in fo-tografij ne vračamo

NAROČNIKOM!

Sporočamo, da se bo v prihodnjih dneh oglasil tudi pri vas pismonoša s pologom za naročnino v 1. polletju 1963. Vljudno prosimo, da naročnino v re-du poravnate in s tem olajšate delo pismonošam, kakor tudi nam.

V primeru, da vaš naslov ni točen, vas prosimo, da opozorite pismonošo, naj naslov na pologu po-pravi.

UPRAVA

Zidanmoško železniško križišče nikoli ne miruje. Vsak dan pelje skozi to železniško »razpotje« več kot sto vlakov. Fotokamera je tokrat zabeležila »transportni del« Zidanega mosta

AMD Izlake - med najdelavnejšimi društvi

Nesporno je, da sodi AMD Izlake med najdelavnejša društva na Izlakah. To je bilo mogoče ugotoviti tudi na zadnjem običnem zboru, na katerem je poročal o delu društva v preteklem obdobju predsednik Stane Kramar.

Društvo je v zadnjem času popestrilo delo. Mimo šolanja voznikov — amaterjev se je lotilo še vzgoje mladincev in pionirjev in je bil ustanovljen podmladek AMD. Člani tega podmladka že pridno študirajo cestno prometne predpise. Imeli pa so tudi že izpite, pri katerih je ena tretjina pionirjev opravila iz-

pit za pionirsko, prometno značko III. stopnje, ena tretjina pa za značko II. stopnje. Za izpit za značko za prvo stopnjo se pa še pripravljajo. V mesecu varnosti v prometu pa so pripravili tudi več predavanj za člane podmladka, mimo drugega pa so se udeležili še okrajnega tekmovanja v Ljubljani, na katerem so zasedli tretje mesto. AMD Izlake pa ima letos v načrtu organizirati tekmovanje o spoznavanju prometnih predpisov za učence vseh osnovnih šol na področju občine, kjer delujejo AMD.

AMD Izlake je lani pripravilo dva tečaja za šoferje — amaterje A in B kategorije, izpite pa je opravilo 15 voznikov. Društvo bo tudi letos pripravilo tak tečaj, zraven

tega pa še več predavanj o prometni vzgoji, združenimi s predvajanjem filmov. Za 1. maj bodo pa tudi letos organizirali propagandno vožnjo po Zagorju. Člani društva pa si bodo ogledali še dirke v Vidmu-Krškem.

V društvu imajo v načrtu ureditev servisne delavnice, v kateri bi nudili članom manjše usluge, tako polnjenje akumulatorjev, pranje in mazanje vozil ipd. Za tiste člane pa, ki imajo že nekaj let vozniško dovoljenje, pa nimajo lastnega avtomobila, bodo uvedli kondicijske vožnje. — AMD Izlake je tudi izdelalo pravilnik o uporabi šolskega vozila, hkrati pa so sklenili, da bodo usposobili za vzgojo voznikov - amaterjev najmanj dva inštruktorja. — M. G.

Robert, Milan, Franci, Darko, Marjan, Drago in Janez so se prejšnji petek na košarkarskem igrišču za Savo v Litiji poganjali za majhno rdečo žogo, ki so jo hoteli na vsak način spraviti skozi obroč. Vselej ta prizadevanja niso bila uspešna.

di v Ljubljani, kjer so igrali tri tekme. Na eni tekmi je doslej dosegel največ štiri »pike« (po košarkarsko): Ob polletju je imel Janez dobro spricoval, nekaj težav mu povzroča le matematika, sicer pa mu »odreže« ostalo, kot temu rečemo.

Petkovo dopoldne se je 7 litijskih pionirjev urilo v košarki, trije so bili iz petih razredov, ostali pa iz šestih razredov. Poznalo se jim je, da že nekaj časa vadijo košarko in da je končno Litija dobila primerno košarkarsko igrišče. Prav vsi pa so nadvse navdušeni za košarko, saj so z vneto pripovedovali tako o nastopih pionirjev in o nastopih članov, pri čemer niso pozabili povedati, da do tedaj, ko so nastopali v Ljubljani, navijali za Litijane. Povedali pa so še, da mislijo, da Janez Dimc dobro igra in da je med najboljšimi litijskimi pionirji - košarkarji.

Preden sem se poslo- vil z mladimi litijskimi košarkarji in še preden sem Janeza Dimca ujel v objektiv fotografskega aparata, mi je Janez še povedal, da pridno vadi košarko pri KK Litiji, njihov trener pa je Janez Kobal, ki jih je že marsikaj naučil. Janez pa je pojem, ko je končal pomenek, pohitel za malo rdečo žogo, se postavil na belo črto na robu kazenskega prostora in vr- gel žogo na koš. Na žalost, žoga se ni popeljala skozi obroč. Pa saj to ni bilo na tekmi. Morda bo pa drugič bolje in morda je bilo bolje še pozneje, ko so bili mladi litijski košarkarji sami in ko so brezskrbno tekali za malo rdečo žogo, ki je bila prav tako dobra kot ona velika.

Janez je bil tisti dan zgovornejši od ostalih pionirjev. Zato sem ga tudi izbral za Tednikov pomenek kot prvega zasavskega pionirja.

Janez Dimc, star 12 let, hodi zdaj v VI. e razred v litijsko osnovno šolo. Ze leto dni in pol se ukvarja s košarko. Enkrat je skupaj z ostalimi litijskimi pionirji - košarkarji nastopil na tekmi v Zagorju, prav tako pa tu-

— Zakaj pa njega? Ali mi ne moreš ti povedati?!
— Saj bi ti, toda, saj veš...
— Ja, kaj za vruga ti je pa naenkrat?
— Nič, no pa oprosti delo imam, iti moram. Živeli!
Zletel je skozi vrata tako, kot da bi ga kdo izstrelil.
Direktor je dobesedno zijal za njim.
Poklical je Jožeta.
Zastavil mu je enako vprašanje kot Lisjaku. Jože ga je nekaj časa gledal, začel nekaj mencati, potem pa dejal:
— No ja, za razpis gre.
— Za kakšen razpis? O tem nič ne vem?
— Vem, da ne veš! Veš, nismo te hoteli še s tem...
— Ja, kaj za hudiča pa imate?
— Slišali smo, da greš, pa se nismo mogli zediniti, kako naj bi objavili razpis, ker smo vsi kandidati za tvoje mesto.
— Kaj, da grem, kam?!
— No, proč, nekam drugam... Je fecjal Jože.
Direktor ga je debelo gledal in začel besneti. Na to se je umiril in dejal:
— Se sem živ! Čakajte! Morda boste pa to res dočakali!

Razpis

Ze nekaj časa so stikali skupaj glave nekateri vodilni funkcionarji podjetja »Metla«. Sepetali so, močno mahali z rokami ter dokazovali drug drugemu upravičenost svojih tez. Da, ali ne? Eni so bili za, drugi proti. Končno je to vznemirjenje in šepetanje zapazil tudi direktor »Metle«. Nekaj časa je premišljeval kaj bi utegnulo biti, da so se njegovi vodilni uslužbenci naenkrat tako razgibali, ko pa so bili doslej poosebljena mirnost.

Najprej je poklical šefa računovodstva, Toneta Lisjaka.
— Servus Tone! No, kaj je kaj novega, tu pri nas?
— Eh, nič le... tu mu je beseda zastala.
— Le z besedo na dan, ga je bodril direktor. Sam pa je mislil: »Ja, hudiča, kaj pa je naenkrat Lisjaku, da je tako previden, ko pa je bil doslej vedno odločen, pameten in glasen!«
— No ja, pravzaprav nič. Več, bolje bo, če vprašaš Jožeta.

Prve glasbene skrinje tudi v Zasavju

(S. S.) TRBOVLJE — Pred kratkim so v Zasavju namestili prve glasbene avtomate, in sicer v hotelu »Kum« v Zagorju in v gostišču »Dolenjka« v Zg. Trbovljah. Za te glasbene skrinje vlada veliko zanimanje.

Gostin. podjetje »Rudar« Trbovlje pa ima v načrtu, da kupi še dva taka glasbena avtomata, in sicer za gostišča na Tereziji in v Zasavju.

Glasbeno-literarni večer

(ar) TRBOVLJE — Prejšnji teden je Svoboda-Center Trbovlje skupaj z Glasbeno šolo pripravila v klubu zanimiv glasbenoliterarni večer, na katerem so izvajali skladbe raznih avtorjev in brali prispevke mladih literatov. Na večeru so sodelovali instrumentalisti Glasbene šole in člani literarnega krožka trbovlske Gimnazije.

Izdelavi statutomov vso pozornost

Prejšnji četrtek je bil v Trbovljah enodnevni seminar za predsednike sindikalnih podružnic, na katerem so razpravljali o izdelavi statutomov delovnih organizacij. Na seminarju je bila zlasti poudarjena naloga sindikalnih podružnic, predvsem pri organiziranju razprav okrog predlogov statutomov posameznih delovnih organizacij.

Izdelavi statutomov je potrebno posvetiti dejansko vso pozornost, da bodo komisije vnesle oziroma uzakonile v statutih tiste odnose, ki so nastali z razvojem samoupravljanja in ki še niso dovolj obdelani in razčiščeni v internih samoupravnih predpisih posameznih delovnih organizacij. Komisije za izdelavo statutomov čaka precej dela, s katerim ne gre več odlašati. Materiala za statu-

te je več kot dovolj. Potrebno je proučiti tudi dosedanja notranja zakonodaja, predvsem glede nadaljnje uporabe nekaterih notranjih pravilnikov, medsebojna razmerja delovnih in drugih enot, sestavo, pravice, dolžnosti in medsebojna razmerja organov upravljanja, odnos organov upravljanja in organov vođenja, notranjo kontrolo, poslovno tajnost in odnose z drugimi organizacijami ter druga vprašanja, ki imajo pomen uresničevanja samouprave.

Gre pa tudi zato, da bodo statuti odraz dejanskega stanja in odnosov v posameznih delovnih organizacijah, ne pa splet prepisanih določb drugih delovnih organizacij ali splošnih določb brez konkretizacije odnosov znotraj podjetij. — (p)

Zidakov bo dovolj

(ar) TRBOVLJE — V prodajnem oddelku Tovarne zidakov pri Termoelektrarni Trbovlje smo izvedeli, da bo za letošnje gradbeno sezono na voljo dovolj zidakov, čeprav so jih tudi v mesecih izven sezone prodali precej. Da bi izdelali za sezono kar največ zidakov, delajo v tovarni v treh izmenah.

Del letošnje proizvodnje zidakov iz elektrofiltrskega pepela imajo že prodan, večje količine zidakov pa so bile poslane v Brežice, »Graditelju« v Ljubljani, »Obnovi« v Ljubljani, Splošnemu gradbe-

nemu podjetju Hrastnik in drugim. Za »Agrotehniko« iz Ljubljane, ki opravlja razna gradbena dela na Dolenjskem, pa so poslali 50.000 kosov zidakov. — Pa tudi SGP »Zasavje« Trbovlje bo letos porabilo pri gradnji večje število teh zidakov. Dnevno pa pošljejo iz tovarne 2 vagona zidakov tudi individualnim graditeljem.

Cena zidakov je ostala nespremenjena, čeprav se je podražilo hidratizirano apno za 1 din pri kilogramu. V tovarni si bodo prizadevali, da bi ostala tudi v prihodnje nespremenjena.

Industrijska proizvodnja

Realizacija industrijske proizvodnje v minulih dveh mesecih v trboveljski komunici kaže, da se je skupna vrednost le-te povečala v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta za 136 milijonov din oziroma za 6,1%. Največji porast industrijske proizvodnje je zaslediti v To-

varni pohištva, in sicer za 21,4%, v Mehaniki za 19,8% ter v Elitu za 15,1%.

Največji izpad planskih predvidevanj je zaslediti v Cementarni, ki je dosegla plan le s 30,6 odstotka. Tu je potrebno poudariti, da je zaslula v težave predvsem zaradi celotne proizvodnje zaradi pomanjkanja vagonov. Podjetje je naročilo 1125 vagonov, dobili so jih pa le 748. Dnevno bi morali dobiti 60 vago-

nov, dobili so pa komaj 5 do 6 vagonov. Predvidevajo, da bo taka situacija do julija.

Elektrarna Trbovlje je v minulih dveh mesecih presegla planska predvidevanja za 6,6%, opaziti je pa manjši izpad pri proizvodnji opeke.

Pregled realizacije industrijske proizvodnje kaže, da bo potrebno v naslednjih mesecih zastaviti vse, da se bodo predvidene planske naloge izvršile. J. S.

Interni plan za mesec februar v LIP Zagorje izpolnjen

(ma) ZAGORJE — V Lesno industrijskem podjetju Zagorje ob Savi so v prvih dveh mesecih letos razrezali skupaj 1194 kub. metrov lesa (interni plan 1287 kub. metrov), v marcu pa predvideva plan razrez 712 kub. metrov lesa. SVEA kuhinjskih elementov so do konca februarja skupno izdelali 1286 kosov (interni plan 1320 kosov), v marcu pa predvideva plan izdelavo 760 kosov SVEA kuhinjskih elementov. V podjetju računa-

jo, da bodo do konca meseca marca s prizadevanjem vsega kolektiva dosegli predviden fizični obseg proizvodnje. Ugodni pokazatelji pa so že zdaj za gibanje realizacije. Do konca februarja bi morali po internih predvidevanjih plana doseči skupaj 54.220.000 din realizacije, dosegli so jo pa že 71.627.000 dinarjev. Računajo pa, da bodo presegli tudi plan realizacije za mesec marec v višini 30.360.000 din.

Razmislimo tudi o tem

Vprašanje slabe cestne povezave Zasavja z ostalimi področji Slovenije je v teh dneh spet v središču razprav v vseh štirih zasavskih občinah. Dejstvo je namreč, da je stanje cest izredno slabo in da železnica že nekaj časa sem ne dostavlja dovolj pokritih vagonov za prevoz izdelkov. Problem je torej dokaj pereč — proizvodnja namreč ni v zadnjem času več problematična, pač pa je problematično spravilo izdelkov iz Zasavja, ponekod — koder je proizvodnja še vedno v odvisnosti od takojšnje prodaje (premajhna ali neprimerna skladišča) pa tudi sama proizvodnja.

Za kaj gre: trojanski klanec je že precej časa zaprt za promet s tovornjaki s prikolicami. Pred dnevi so podobno zaprli tudi cesto Litija—Šentjakob. — Stanje ostalih cest v Zasavju pa ni mnogo boljše od teh dveh odsekov, zato ni čudno, če so zaprli cesto Litija—Kresnice za ves promet, ta ukrep pa bi kazalo uporabiti morda še kje drugje. Železnica se bori s problemi okrog pomanjkanja zaprtih železniških vagonov. Vse kaže, da še nekaj časa tega prometa ne bodo uspešno rešili. Zato tiste zasavske gospodarske organizacije, ki prevažajo svoje izdelke z zaprtimi vagoni, že nekaj časa ne dobe zadosti teh vagonov. Znano je, da je trboveljska Cementarna zaradi težav v precejšnjem zaostanku v proizvodnji. — V Industriji gradbenega materiala v Zagorju ob Savi zaradi neredne dostave vagonov naraščajo stroški, ker je bilo treba

formirati več skupin za nakladanje apna. V prihodnje pa utegne vplivati pomanjkanje vagonov ne samo proizvodno, ker lahko »vskladiščijo« v IGM le 70 ton žganega kosovnega apna v vozčkih, skladišč pa nimajo. — Podobne težave se porajajo tudi v drugih gospodarskih organizacijah. Delno tudi na rudnikih, ki dobivajo za natočevanje premoga 10-tonske vagone, ki sicer služijo za prevoz drugih vrst blaga.

Kupci iz leta v leto bolj zahtevajo, da bi jim proizvod dostavljali na sama gradbišča ali v skladišča. To pa je mogoče na najprimernejši način storiti prav s kamionskim prevozom blaga, zlasti še zato, ker železnica še ni v celoti prislusnila potrebam zasavskih gospodarskih organizacij. Spričo izredno slabega stanja cest in prepovedi vožnje s tovornjaki na cesti Trbovlje—Zagorje nastajajo problemi tudi v prizadevanjih, kako najbolj zadovoljiti kupca.

Nova Zasavska cesta bo na celotnem odseku zgrajena

predvidoma šele do 1970. leta. Prav tako ni mogoče pričakovati, da bi se železnica kaj kmalu v celoti prilagodila željam gospodarskih organizacij. Zaradi tega ostane za rešitev tega problema — proučitev možnosti temeljite obnove obstoječega cestnega omrežja in rekonstrukcije ceste Zagorje (pravza prav Loke) — Trojane. O tem bi vsekakor veljalo razmišljati v teh dneh, ko se pojavljajo težave v zvezi s prevozom izdelkov.

Marijan LIPOVSEK

Tečaj o prvi pomoči in HTV predpisih

(ko) TRBOVLJE — Na zahtevo delovnega inspektorja, da morajo biti vsi delodajalci temeljito seznanjeni s higiensko-tehnično varstvenimi predpisi ter prvo pomočjo pri gradbenem podjetju »Zasavje« Trbovlje, je priredila Delavska univerza Trbovlje v sodelovanju s SGP »Zasavje« skoraj dvomesečni tečaj. Tečaj je obiskovalo 15 ljudi.

RAZGOVORI

Na območju železniške postaje Litija je evidentiranih v času od 1943. leta naprej skupaj 17 nesreč, od tega 14 smrtnih. Na samem prehodu čez železniško progo pa se je dogodilo 6 smrtnih nesreč. To so nadvse zaskrbljujoči podatki.

Šef železniške postaje v Litiji Vojin JOVANOVIĆ nam je pred dnevi pripovedoval o problemih, s kateri-

ga vprašanja je bilo že več predlogov, vendar z dosedanjimi predlogi ne bi uspeli v celoti rešiti tega vprašanja. Spričo pomanjkanja sredstev bi bilo po mnenju tov. Jovanovića najumestneje urediti podvoz, širok 2 do 2,5 metra. Ta dela bi veljala okrog 25 milijonov din. Ta dela pa bi bilo treba opraviti tako, da bi bilo mogoče v prihodnje podvoz še razširiti, kar bi veljalo nadaljnjih 70 do 75 milijonov dinarjev. Po mnenju tov. Jovanovića bi bilo primerno ustanoviti poseben sklad, v katerem bi takoj začeli zbirati sredstva za ureditev podvoza. Z ureditvijo podvoza bi bilo namreč v celoti rešen problem, ki zdaj zahteva čimprejšnjo rešitev.

Spričo dejstva, da se vozi dnevno iz Litije v razne druge kraje 1200 potnikov in ker je čakalnica na postaji izredno majhna, bi bilo treba urediti tudi pokriti peron. — Pred časom so bila sredstva za ureditev pokritega perona že odobrena, vendar pa so pozneje sklep preklicali. Ob slabem vremenu so tako potniki izpostavljeni vsem neprilikam.

Izboljšati bo pa treba tudi disciplino potujočega občinstva. V 24 urah gre skozi postajo 110 vlakov, v sezoni pa nad 120 vlakov. Zgodi se, da so zaradi gostote vlakov zapornice zaprte tudi po 20 do 30 minut. Potniki si iščejo poti na vseh koncih in krajih in se ne zavedajo nevarnosti, ki jim preti na vsakem koraku.

Vprašanje podvoza bo treba v Litiji torej čimprej urediti, najkasneje pa do tedaj, ko bodo začeli z elektrifikacijo proge Ljubljana—Zidani most.

Imenovanja

(ko) TRBOVLJE — Na zadnji seji ObLO Trbovlje je bil imenovan za v.d. direktorja podjetja ZPTT promet Jože Suša. Za upravnika obrtnega podjetja »Sodavica« pa Edi Hribšek ter za direktorja gostinskega podjetja »Rudar« Dušan Crnkovič.

Proizvodnja v januarju in februarju

(ko) TRBOVLJE — Na sobotni seji obhoda zborov ObLO Trbovlje so odborniki, med drugim razpravljali tudi o proizvodnji v minulih dveh mesecih, o poročilu Zavoda za zaposlovanje delavcev v Trbovljah ter o nekaterih ostalih aktualnih vprašanjih.

Posvetovanje o ekonomskih problemih rudnikov

Pretekle dni je Svet za energetiko pri Gospodarski zbornici LRS v Ljubljani sklical posvetovanje s predstavniki vseh slovenskih premogovnikov, na katerem so razpravljali o najbolj perečih ekonomskih problemih premogovnikov iz naše republike.

Na posvetovanju je močno izzvenela ugotovitev, da so premogovniki v primerjavi z ostalimi panogami gospodarstva, zlasti pa z industrijo, še vedno v neenakopravnem položaju. Predvsem zategadelj, ker ne morejo prosto formirati prodajnih cen premoga. Cene premoga so — z izjemo malenkostnih sprememb — v glavnem na ravni iz 1954. leta. Tako zadrževanje cen pa je povzročilo že precej težav. Med drugim vpliva tudi na osebne dohodke rudarjev, saj je znano, da so v zadnjem času hitreje naraščali osebni dohodki zaposlenih v industriji kot v rudnikih. Lani so bili npr. osebni dohodki v premogovnikih le za 3 % večji v primerjavi z osebni dohodki v industriji, čeprav je Zvezna ljudska skupščina osvojila stališče, da bi morali biti dohodki rudarjev — v primerjavi z drugimi industrijskimi delavci — za 30 % večji.

Premogovniki so se znašli letos v še težavnejšem položaju tudi zaradi revalorizacije. Skladi vseh slovenskih rudnikov so se po revalorizaciji zmanjšali od 640 milijonov din na 304 milijone din. Dejstvo pa je tudi, da bo marsikje revalorizacija vplivala tudi na formiranje sredstev za osebne dohodke.

Na posvetovanju pri Svetu za energetiko Gospodarske zbornice LRS so se predstavniki slovenskih rudnikov zavzeli tudi za sprostitev cen in istočasno tudi ugotovili, da tega ukrepa ne bo mogoče uresničiti kar čez noč, ker bi sprožil v tem primeru splošno zvišanje cen. Predlagano je bilo, da naj bi do konca letošnjega leta ostalo v veljavi 5 % začasno zvišanje cen, ki je bilo v veljavi v prvih mesecih letošnjega leta.

Predmet živahne razprave je bil tudi sedanjí sistem rudniške rente, ki naj bi kot poseben instrument (od leta 1961 naprej) zajemal izredne dohodke nekaterih premogovnikov zaradi boljših montan-geoloških pogojev. Ta instrument je bil izdelan na osnovi individualnih kriterijev (in sicer na podlagi akumulativnosti v 1960. letu). Ta instrument skupaj z vrsto drugih instrumentov dokaj nestimulativno deluje na dvig produktivnosti (v bistvu pa podpira nizko produktivnost). Na posvetovanju so se udeleženci zavzeli za tak instrument, oziroma tako rento, ki bo temeljila res na objektivnih pokazateljih.

Za letošnje leto brez rudniškega prispevka

Pred časom so v Zvezni izvršni svet je predlagal Zvezni ljudski skupščini, da premogovnike oprosti plačevanja rudniškega prispevka in da jim zmanjša obresti na posojila, ki so jih rudniki dobili iz splošnega investicijskega sklada. Predlagani pa so tudi drugi praktični ukrepi, ki naj bi rudnikom

Predavanje o zgodovini premogovništva

Podružnica ZRGMIT v Trbovljah je pripravila 21. februarja predavanje dr. Jožeta Sornaa iz Ljubljane o zgodovini premogovništva v obdobju 1840–1940, s posebnim poudarkom na razvoju premogovnikov v Zasavju. Predavanje je bilo izredno zanimivo, udeležili pa so se ga mimo Trbovelčanov in Hrastničanov še Zagorjani in Leščani.

Obratne konference

Od 22. februarja do 25. februarja so vsi obratni delavski sveti in zbori proizvajalcev organizirali obratne konference, na katerih so razpravljali o poslovnem poročilu, še posebej pa o zaključ-

nem računu za leto 1962. Udeležba na obratnih konferencah je bila razmeroma prav dobra.

Uvajalna seminarja

za novosprejele delavce

28. februarja in 1. marca sta bila izvedena uvajalna seminarja za vse novosprejele člane kolektiva. Seznanjeni so bili z organizacijo podjetja, z zgodovino in razvojem podjetja, z delavskim samoupravljanjem, z varnostnimi predpisi, z okolico kjer stanujejo, in z glavnimi značilnostmi občin Trbovlje in Hrastnik. Zraven tega so si ogledali še film o delu v rudarstvu ter delovišče zunaj in v jami.

Na začetku izdelave statuta delovne organizacije

Zdaj stoji pred delovnimi organizacijami in njihovimi samoupravnimi organi velika naloga — izdelava statuta delovnih organizacij. Predosnutek nove Ustave predvideva urejanje odnosov v gospodarskih organizacijah in odnosov na relaciji gospodarskih organizacij s skupnima s statuti. Iz tega izhaja, da predstavlja urejanje notranjih odnosov v gospodarskih organizacijah s statuti in drugimi samoupravnimi predpisi sestavni del ustavne reforme in ustavne urejanja vseh odnosov pri nas.

Na Rudniku rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik so z delom že začeli. Upravni odbor je na svojem zasedanju že imenoval osrednjo komisijo za izdelavo statuta delovne organizacije. Komisija ima nalogo, da izdela teze za izdelavo osnutka statuta, hkrati pa, da preanalizira vse samoupravne predpise in pravilnike in da ugotovi, kateri pravilniki in predpisi bodo v veljavi še naprej. Mimo tega pa je naloga osrednje komisije, da predlaga imenovanje podkomisij za proučitev posameznih vprašanj za osnutek statuta.

Ob vsem tem delu čaka odgovorno delo politične in družbene organizacije, ki delujejo v okviru podjetja, saj bodo morale v tem obdobju razgibati kolektiv. Osnovna naloga pa bo zainteresirati vse člane kolektiva za izdelavo statuta delovne organizacije, vendar ne statuta na osnovi mezdskih delavcev in mezdskih odnosov, pač pa na osnovi delavskega samoupravljanja in demokratičnih odnosov v kolektivu. Da pa bodo člani kolektiva pri tem delu kar najbolj aktivno sodelovali in da bodo sodelovali tudi v razpravi o

razpravljalna o nalogah. Z ozirom na dejstvo, da je gospodarska organizacija velika in ima v svojem sestavu več dejavnosti, bodo morali obstajati še naprej nekateri drugi pravilniki. V statutu delovne organizacije naj bi bile zajete vse določbe le z načelne strani, podrobnejše določbe pa naj bi bile zajete v pravilnikih, ki naj bi bili sestavni del statuta delovne organizacije. Predlagajo, da naj bi mimo statuta na Rudniku rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik sprejeli še pravilnik o delovnih odnosih, higiensko - tehnični

R U D A R

osnutku statuta delovne organizacije, bo potreba le-te kar najbolj politično in ekonomsko izobraziti. Za to bodo morale storiti največ sindikalne in druge družbeno-politične organizacije. V manjših skupinah je treba s člani kolektiva proučiti vse veljavne predpise in pravilnike, ki so doslej urejali odnose v podjetju, in ugotoviti, kateri predstavljajo oviro za nadaljnjo decentralizacijo delavskega samoupravljanja. Samoupravni organi pa bodo morali s pomočjo komisij izdelati tudi nov poslovnik, v katerem bodo zajete vse pristojnosti, ki jih ti organi še imajo, v poslovniku pa bo treba nakazati tudi smer nadaljnje razvoja delavskega samoupravljanja.

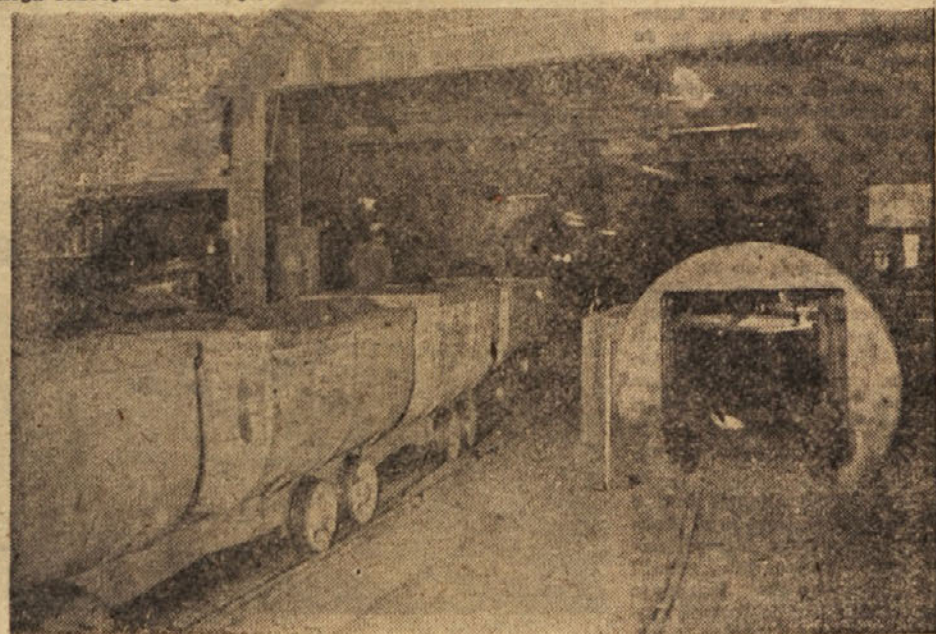
Osrednja komisija za izdelavo statuta Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, ki jo je imenoval upravni odbor, se je že sestala in

zaščitila pri delu, delitvi čistega in osebni dohodkov, strokovnem izobraževanju, delitvi stanovanj in o uporabi osebnih avtomobilov ter poslovnika o delu disciplinske komisije in o delu samoupravnih organov.

Predsednik osrednje komisije za izdelavo statuta delovne organizacije Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik pa je zadalžen, da skupaj s političnim aktivom izdela teze za posamezna poglavja statuta. Ko bodo člani te komisije pregledali teze, bodo začeli s sestavljanjem posameznih poglavij osnutka statuta.

Akcija za izdelavo statuta Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik bo uspešna le ob skupnem delu vseh članov kolektiva in ob živahnih razpravah o osnutku statuta, v katerih naj bi sodelovali prav vsi člani kolektiva.

J. Z.

Polni vozički premoga prihajajo iz jame na separacijo

Poslovanje v letu 1962

Prejšnji mesec so organi delavskega samoupravljanja na Rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik razpravljali o zaključnem računu rudnika za 1962. leto.

Iz ugotovitev v poročilu sledi, da je bil storjen spet korak naprej. Vsi rezultati poslovanja so ugodnejši v primerjavi z letom 1961. Tako je proizvodnja premoga porasla za 26.000 ton oziroma na 1.134.000 ton. Ves nakopani premog je bil lani (tudi prodan. Asortiman premoga se je precej izboljšal, kar je vplivalo na finančni uspeh podjetja, dosežena prodajna cena vseh vrst premoga pa je bila za okrog 100 din višja od cene, dosežene v letu 1961. V lanskem letu z Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik niso mnogo izvažali, kljub temu pa je bil izvoz v Avstrijo za 100 odstotkov višji kot v letu 1961. Lani so se povečali tudi učinki, vendar ne v tolikšni meri kot sama proizvodnja. Dosežen je bil tudi uspeh pri zmanjšanju porabe jamskega lesa (od 33 na 30 m³/1000 ton), sicer pa je porasla poraba razstreliva in električne energije. V celoti so se poslovni stroški v lanskem letu znižali za 4,2 odstotka. To je zravno izboljšanje asortimana omogočilo tudi povečanje sredstev za osebne dohodke in sklade.

V lanskem letu so na trboveljsko-hrastniškem rudniku intenzivno nadaljevali z raziskovalnimi deli. Nekaj so jih opravili v lastni režiji, nekaj pa jih je opravil Geološki zavod iz Ljubljane. Tako je Geološki zavod izdelal 830 m več vrtin kot leta 1961, v lastni režiji pa so izdelali 434 m več vrtin. Na podlagi podatkov, dobljenih s pomočjo vrtin, in s pomočjo nekaterih drugih pokazateljev, bo mogoče letos pričeti z odpiranjem jamskih polj. Rezultati vrtanja pa so med drugim omogočili tudi prevedbo zaloga iz nižjih v višje kategorije, razen tega pa so se zaloge v celoti povečale.

Na rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik so lani izvajali po vnaprej določenem načrtu investicijska dela. V primerjavi z letom 1961 so se investicijska dela povečala za 173 milijonov dinarjev oziroma za 23,6 odstotka. Vsa ta dela so na trboveljsko-hrastniškem rudniku financirali iz lastnih sredstev, le 18 milijonov din so dobili kot posojila iz splošnega investicijskega sklada. Sredstva iz posojila so bila v celoti porabljena, začelo pa se je tudi že z odplačevanjem posojila.

Lani so nadaljevali tudi s stanovanjsko izgradnjo. Vendar pa bo treba biti pri nadaljnjih najemanjih posojil za stanovanjsko izgradnjo opreznosti, saj je Rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik najel pri stanovanjskih

skladih doslej že za nad 1 milijardo 53 milijonov dinarjev posojil, od katerih pa je odplačal le nekaj čez 65 milijonov dinarjev, tako da dolguje rudnik stanovanjskim skladom skoraj 988 milijonov dinarjev. Pri tem pa ni upoštevano direktno financiranje stanovanjske izgradnje po Skladu za stanovanjsko izgradnjo v Trbovljah. Po trenutnem stanju znašajo anuitete že nad 36 milijonov dinarjev na leto, vendar se bodo pa s prenosom stroškov v letu 1962 še povečale.

Pomožne dejavnosti so na trboveljsko-hrastniškem rudniku delale uspešno, nekatere pa neuspešno, največ zaradi neizkoriščenosti zmogljivosti (tako kamnolomi, betonarne in železnice).

Lansko leto je neugodno vplival na doseganje finančnega uspeha porast izostalih zaradi bolezni in neugod. Rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik je imel v primerjavi z letom 1961 lani višje izdatke, in sicer za boleznine do 7 dni za 10.480.000 dinarjev, za posebni prispevek za socialno zavarovanje za 39.937.000 dinarjev, oziroma skupaj vseh izdatkov za 50 milijonov 417.000 dinarjev več. Leta 1961 na trboveljsko-hrastniškem rudniku posebnega prispevka sploh niso plačevali. Razumljivo je, da je za izkazane višje izdatke čisti dohodek rudnika nižji, s tem pa tudi osebni dohodki in skladi. Ta problem bo letos še bolj pereč, ker bodo morale gospodarske organizacije plačevati boleznine do 30 dni. Komunalni zavod za socialno zavarovanje bo sicer res prepustil podjetju določen odstotek od plačanih sredstev, vprašanje pa je, če bodo ta sredstva zadostovala za kritje vseh izdatkov.

Oddelek za specialna rudarska dela in opekarna sta zaključila poslovanje uspešno.

Avtopark izkazuje primanjkljaj, ki pa ga je treba pripisati predvsem neizkoriščenim zmogljivostim avtobusov, neekonomičnim cenam uslug in veliki iztrošenosti voznega parka.

Rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik je kot celota (z vsemi dejavnostmi) dosegel boljše uspehe kot v prejšnjih letih. To dokazujejo tudi indeksi primerjav z letom 1958 (prvi indeks) in letom 1961 (drugi indeks):

proizvodnja premoga — letna — 123,4 — 102,3;
povprečna dnevna — 122,3 — 100,4;
storitve — jamska — 115,5 — 100,0;
rudniška — 128,0 — 100,6;
povprečno število zaposlenih — 93,8 — 99,1;
na 1 zaposlenega — celotni dohodek — 139,9 — 101,5;
dohodek — 158,9 — 106,7;
čisti dohodek — 178,1 — 111,2;

povprečni osebni dohodki (izplač.) — 154,8 — 105,3.

Vse navedene primerjave so ugodne in so povoljno vplivale na končni finančni rezultat poslovanja v lanskem letu. Zanimiva je še primerjava delitve celotnega dohodka v letu 1962 z letom 1961 (leto 1961 — indeks 100):

— celotni dohodek — 106,1;
poslovni stroški — 101,3;
dohodek — 111,5;
— čisti dohodek — 116,2;
— osebni dohodek (bruto) — 111,7;
skladi (bruto) — 186,7.

V letu 1961 je bil čisti dohodek razdeljen v razmerju 94 odstotkov za osebne dohodke in 6 odstotkov za sklade, v letu 1962 pa v razmerju 90,4 odstotka za osebne dohodke in 9,6 odstotka za sklade. Lansko leto so se skladi povečali zaradi tega, ker rudnik ni bil dolžan plačevati prispevka iz izrednega

dohodka. Tako prihranjena sredstva so bila razporejena na sklade podjetja. Prav tako je bila lani znižana obrestna mera na poslovni sklad, in sicer od 4 na 1 odstotek. Seveda v obeh primerih ni mogoče govoriti, da se je povečal dohodek po zaslugi kolektiva. Zaradi tega je bilo treba tako pridobljena sredstva razporediti v sklade, ki jih na rudniku močno potrebujejo.

Rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik je lani dosegel skupaj nekaj nad 303 milijone skladov. Po odbitku obveznih prispevkov v rezervni sklad podjetja, v skupne rezerve in družbene investicijske sklade, je ostalo za sklad skupne porabe še 199 milijonov dinarjev. Od teh sredstev pa bo treba odvesti v obvezno rezervo sklada 10 odst. O razporeditvi ostalih

razmerje med skladi in oseb. dohodki
bruto oseb. dohodek na delavca (letni)
neto oseb. dohodek na delavca (letni)
sredstva na delavca
rudniški učinek ton/del.

sredstev sklada skupne porabe pa organi delavskega samoupravljanja še niso razpravljali, ker je treba počakati na dokončne obveznosti za odplačilo posojil za stanovanjsko izgradnjo. Vendar je jasno, da bo treba tudi letos nameniti največji del sredstev sklada skupne porabe za stanovanjsko izgradnjo.

V lanskem letu so se povprečni mesečni osebni dohodki, izplačani v gotovini (brez vrednosti deputatnega premoga) od 31.420 din na 33.095 din oziroma za 1.675 din) 5,3 odstotka.

V primerjavi s povprečnimi rezultati, doseženimi v letu 1961 v skupini rudnikov rjavega premoga, je delitev čistega dohodka v skladu z vsemi načeli, kar izhaja iz naslednjih primerjav:

Povpreček skupine	Podjetje	Indeks
0,087	0,107	123,0
464,2	690,3	148,6
273,4	406,3	148,6
1473,0	1127,2	78,1
0,953	1460	153,2

(Povpreček skupine izhaja iz podatkov Narodne banke in Zvezne gospodarske zbornice).

Vsi pokazatelji kažejo, da so rudarji z Rudnika rjavega

premoga Trbovlje-Hrastnik uspešno zaključili poslovanje v letu 1962, prav tako pa tudi, da podjetje iz leta v leto uspešneje posluje in se razvija.

Število obratnih nesreč se je povečalo

Na obratu Dobrna se je v januarju in februarju močno povečalo število obratnih nesreč. Odstotek se je v primerjavi z mesečnim povprečjem lanskega leta povečal za 50%. V tem času je bilo izrabljeno tudi mnogo več letnih dopustov kot prejšnja leta.

Odstotek bolnih pa se kljub hujšemu mrazu v primerjavi z istim obdobjem lani ni povečal, verjetno zaradi cepljenja članov kolektiva proti gripi, ki je bilo opravljeno v januarju. Omeniti pa je še treba, da se je v prvih dveh mesecih letos zmanjšalo število neopravičenih izostankov z dela.

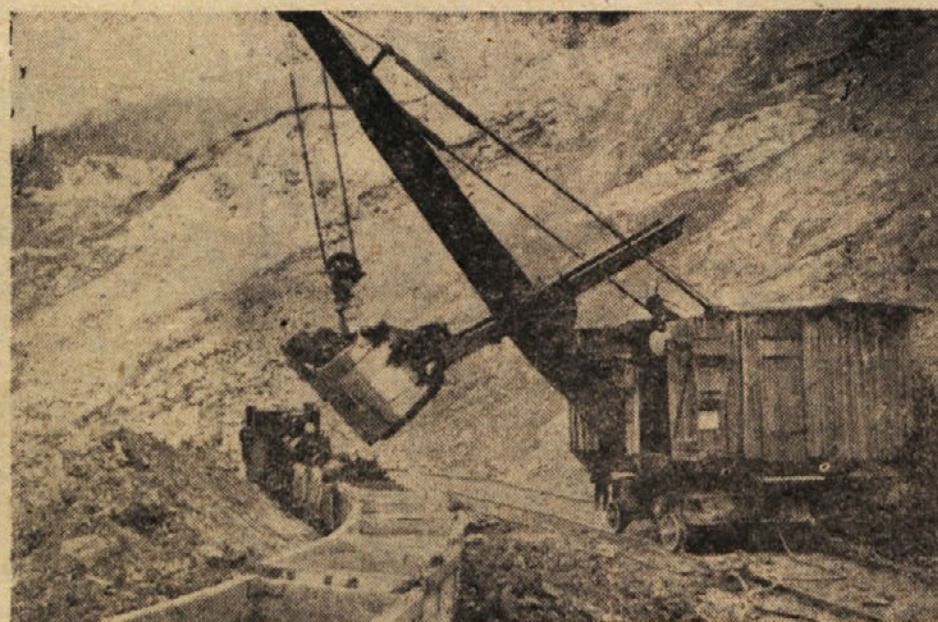
F. K.

Občni zbor brez predstavnika ROS

V začetku marca so tudi člani sindikalne podružnice na obratu Dobrna imeli občni zbor, na katerem so razpravljali zlasti še o nekaterih obratnih zadevah, o pravilniku o delitvi osebnega dohodka in o pravilniku o zaščitnih sredstvih.

V razpravi je bilo predlagano, da naj se zaposlenim na tem obratu prizna posebni dodatek na osebni dohodek iz sredstev 5% povečanja cen premoga zaradi neugodnih vremenskih prilik v prvih dveh mesecih letos. Razpravljali pa so še o izkoriščenosti domov in planinskih postojank. Z obžalovanjem so pa tudi ugotovili, da se občnega zbora sindikalne podružnice ni udeležil nobeden od članov Rudniškega sindikalnega odbora.

F. K.

Dobrna — dnevni kop

Lanskoletno delo in letošnji načrti oddelka za specialna rudarska dela

Lani je Oddelek za specialna rudarska dela Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik z uspehom opravil dela na šestih gradbiščih. Kljub malenkostno nižji realizaciji v primerjavi z letom 1961 - ta je bila rekordna v vsem obstoječem oddelku - je bil dosežen znatno boljši finančni uspeh, zlasti še zaradi tega, ker so bili stroški znatno nižji od tistih v letu 1961.

Zaposleni z oddelka za specialna rudarska dela so lani uspešno nadaljevali z deli, začelimi leta 1961, pri gradnji 8.375 m dolgega vodnega tova v Prevaljah za Rudniko svineca in toplice Mežico. Do prebitja rova je ostalo le še dobrih 400 m. To delo bo predvidoma opravljeno v prvi polovici letošnjega leta, seveda le v primeru, če ne bodo nastopile vmes nepredvidene ovire. V Srbiji so na treh gradbiščih v glavnem nadaljevali z deli, pričelimi leta 1961, leta, in sicer pri odpiranju novih obzorij rudnika Bogovina. Tu se v glavnem dela bližajo h kraju. Doslej je izdelano 912 metrov enotirnih prog v hrastovem podporju in 192 metrov dvotirnih prog z betonsko oblogo, v glavnem pri navozišču okrog novega glavnega izvoznega jaska, izdelanega leta 1961. Zaradi nepričakovane vdora vode v jasek v jeseni 1962 so se dela zavlekla še v letošnje leto, kljub temu pa ta zakasnitev ne bo vplivala na načrtno določen rok za predajo objektov v proizvodnjo. Zaradi tega gre priznati predvsem izredno požrtvovalnemu kolektivu gradbišča, ki je v mesecu dni in pol izčrpal vodo iz jaska in tako omogočil nadaljevanje del. Računajo, da bodo dela končana že v prvem letošnjem polletju in predan objekti investitorju.

Lani so prav tako nadaljevali z deli pri poglobitvi izvoznega jaska »Gabrovica« v Kalni, in sicer za pridobivanje nuklearnih surovin. Ob koncu 1961. leta je bil jasek ugotovljen do globine 100 metrov, vendar so bila pozneje dodatno pogodbo zaključena dela za nadaljevanje del, tako da bo imel jasek za zdaj končno globino 200 metrov. Poleg poglobitve sta bila lani izdelana še dva priključka na nova obzora ter prekopli v dolžini nad 100 metrov do rudne žile. Objekti je bil 1. novembra lani predan investitorju. Tako so bila dela, ki so bila začeta v prvi polovici 1960. leta, v dveh letih uspešno zaključena. S tem je prešel rudnik Kalna iz poskusnega v normalno obratovanje, se pravi v pri-

dobivanje nuklearnih surovin, in je trenutno edini tovrstni rudnik v naši državi.

Po zaključku del na rudniku »Soko«, je bila sklenjena pogodba z rudarsko-topilničarskim bazenom »Bor«, in sicer za poglobitev obstoječega izvoznega jaska »Vajfert« od 5. do 15. obzora, oziroma skupaj za 304 metre, da bo tako jasek dosegel skupno globino 450 metrov. Z deli se je začelo 1. aprila lani. Do konca leta je bilo izdelano 140 metrov jaska v svetlem okroglem profilu 4,25 pri 50 cm betonski oblogi in pa priključka na 6. in 9. obzor. Ob koncu lanskega leta je bil sklenjen še dodatek k pogodbi, s katerim so bila prevzeta še dela pri poglobitvi zračnega jaska, prav tako od 5. do 15. obzora. S pripravi za delo se je začelo v decembru lani, s samim poglobljanjem se je pa začelo v začetku letošnjega leta. Tako sta na rudarsko-topilničarskem bazenu »Bor« organizirani dve ločeni gradbišči, ki pa imata eno vodstvo.

Lani so nadaljevali tudi z rudarskimi gradbenimi deli za Rudnik svineca in cinka »Ajvalja« v Prištini. Tu opravlja Oddelek za specialna rudarska dela Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik dela, že od 1958. leta. Glavni izvozni jasek »Badovac« je bil lani sklenjen v celotni globini 270 metrov, prav tako pa tudi razni priključki na obzore. Za letos so ostala samo še dela pri odpiranju najnižjega obzora, ki obsega izdelavo navozišča, glavnega črpališča in ostalih, za obrat potrebni, jamskih prostorov. Za dokončanje del v okviru vseh investicijskih del na tem rudniku pa je ostala še poglobitev izvoznega jaska »Klimica«, in sicer za okrog 120 metrov, in pa rektifikacija istega v zgornjem delu v dolžini 150 metrov. Po dokončanju glavnega načrta za ta jasek, načrt izdelave investicijski biro iz Trbovlje, bodo začeli z deli in jih predvidoma zaključili v prvem tromesečju prihodnjega leta. Tako bo lahko Rudnik svineca in cinka »Ajvalja« v Prištini začel prihodnje leto z obratovanjem s polno zmogljivostjo.

Oddelek za specialna rudarska dela je lani nadaljeval z deli tudi v Makedoniji, in sicer pri poglobitvi glavnega izvoznega jaska za Rudnik svineca in cinka Zletovo pri Probištipu. Jasek, ki bo dosegel globino 526 metrov, je bil dozrajen do globine 325 metrov. Ta jasek bodo uporabljali za glavni izvoz svinečno-cinkovih rud na tem področju, ki je eno od

najbogatejših v naši državi. Računajo, da bodo letos dela pri izgradnji jaska gotova, da bodo tako po vsej verjetnosti ostala za prihodnje leto samo dela pri permanizaciji glavnega izvoznega rova in njegova elektrifikacija s trolejem vodom v dolžini nad 2 kilometra.

Letos bo Oddelek za specialna rudarska dela Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik nadaljeval z deli na štirih gradbiščih, z njimi pa bo nadaljeval tudi prihodnje leto. Do jeseni pa bodo dela na dveh gradbiščih po vsej verjetnosti zaključena. Zara-

di tega so že pričeli sprejemati dela druge. Z Rudnikom lignita Velenje je že bila sklenjena pogodba za izdelavo glavnega jamskega črpališča pri novem jasku v Prelogah. Z deli bodo začeli predvidoma v drugem tromesečju letos in bodo trajala eno leto. Z našim največjim Rudnikom svineca in cinka Trepča pa so v teku pogajanja za rekonstrukcijo obstoječega skip jaska in za poglobitev do globine 800 metrov. To bi bil eden od najbolj globokih jaskov pri nas. Mimo tega pa pripravljajo še odpiranje enega novega ob-

rata za rudnik Trepča, in sicer z izvoznim jaskom v Novem brdu.

Letos in prihodnje leto bodo tako polno zasedene zmogljivosti Oddelka za specialna rudarska dela Rudnika rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, ki izvaja večino del v okviru Rudarske industrijske skupnosti »RUDIS« iz Trbovlje. V okviru združenja »RUDIS« bo Oddelek za specialna rudarska dela nastopal tudi v inozemstvu. Zdej so npr. že v teku priprave za nastop v Afriki in Indiji.

Inž. Ivan Kersnič

Zapiski o občnih zbiorih sindikalnih podružnic na Rudniku Trbovlje

Ena od osnovnih ugotovitev za zadnje občne zbore sindikalnih podružnic na Rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik je dober obisk. Poročila so zajela vso problematiko in tudi splošne pokazatelje uspelega poslovanja v letu 1962. Same razprave na občnih zbiorih pa niso bile na zadovoljivi ravni.

Naš gospodarski sistem in delavsko samoupravljanje zahtevata vsak dan bolj poglobljeno proučevanje pojavov, ki pospešujejo ali zavirajo razvoj. Zato ne bi smela v razpravah nekaterih na občnih zbiorih prevladovati praksa razprav o problemih in vsem slabem, kar nekdo opazi na svojem delovnem področju. Ta praksa je imela pri nas izrazit poudarek v času administrativnega socializma, ko so prihajali razni inšpektorji, inštruktorji in kontrolorji od vsepovsod, da bi v hipu analizirali položaj in pokazali, kako nekateri sami ne znajo poiskati probleme. Tako preživelo pojmovanje pa se zdaj ne more več odražati v delu. Prav tako ni prav nič koristno s splošnimi gesli izraženo soglasje za določene stvari.

Naša osnovna naloga ni v tem, da vedno znova poudarjamo, da smo za določene stvari, pač pa da skušamo v praksi preveriti vse strani vsake posamezne zadeve. Šal potem ob tehnični analizi dobimo jasno napotilo, kaj je treba še storiti, da bodo posamezne slabosti odpravljene. Dejstvo je, da so nekateri sindikalne podružnice na Rudniku rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik naletele

pri formiranju ekonomskih enot na določene težave. Zanimiv je primer, ko je sindikalna podružnica pripravila predlog o tem, kako bi prenesli pravice in pristojnosti z organov samoupravljanja na ekonomske enote. Praksa namreč kaže, da izvoljeni organi delavskega samoupravljanja v ekonomskih enotah, ki nimajo nobenih pravic oz. pristojnosti in ki tudi nimajo materialne osnove za gospodarjenje, praktično sploh ne morejo obstojati. Zato je razumljivo, da seje organov samoupravljanja v ekonomskih enotah niso bile dobro obiskane, saj se proizvajalci ne udeležujejo

sej zaradi tega, ker nimajo pravice odločati o posameznih zadevah in jim doslej to pravico jemlje pravilnik, ki še štiti centralistično odločanje.

Vse bolj zahtevni sistem samoupravljanja in prenašanje pristojnosti zahtevata ne samo načelna soglasja, pač pa konkretne rešitve. Gospodarski sistem, ki ima nalogo odpraviti kar največ administrativnih posegov v gospodarjenje, nalaga političnim organizacijam, samoupravnim organom in vsem proizvajalcem vse večje naloge. Prav zato bi morali tudi na občnih zbiorih razpravljati o teh vprašanjih. J. Levičar

Pomoč je vse-kakor potrebna

Na zadnjem občnem zboru sindikalne podružnice na Separaciji v Trbovljah je eden od članov organizacije Zveze mladine govoril o delu te organizacije ZMS in dejal, da bi bilo lahko delo uspešno, če bi se mladinci redno sestajali. Poudaril je, da živimo sredi družbene resničnosti. »In ko se ob tem razvijamo, smo dolžni, da z enako mero pri- zaveznosti in zavzetosti vračamo vse tisto, kar nam družba nudi. Ne moremo imeti samo pravic, imeti moramo tudi dolžnosti do družbe in njene- ga napredka.«

Opozoril je na to, da je na voljo za udeleževanje

Dom družbenih organizacij, kjer se člani ZMS lahko sestajajo, se pogovarjajo o delovnih problemih in drugem. Vsa vprašanja lahko učinkovito rešujejo s sodelovanjem vseh mladincev in s čutom odgovornosti do skupnih sredstev. Družbene organizacije so poskrbele tudi za športno izživljanje. Ustanovljena je bila tudi obratna knjižnica, v kateri je okrog 200 knjig.

Opaziti pa je, da se mladinci vsega tega poslužujejo v premajhni meri. Več jim je zabava, kakor pa osebni razvoj. Zaradi tega bo potrebno, da bi vse organizacije na Separaciji pomagale aktivni ZMS, da mladino v večji meri vključijo v aktivno družbeno življenje.

Priprave za gradnjo nove separacije v Trbovljah

Vzporedno z razvojem rudnikov v Trbovljah in v Hrastniku so se razvijale tudi separacije za premog, ki je prihajal iz jam in površinskih kopov teh rudnikov. V Trbovljah je bila prva separacija na Vodah, kasneje pa pred ustjem rova na Hopfenu. Ti separaciji sta bili seveda primitivni, zgrajeni za prvovrstni krovinski premog, delali pa sta z velikimi izgubami, saj so spuščali ves premog debeline pod 5 mm v Savo. Prevoz do železnice ob Savi je bil s konjsko vprego, sprva z vozovi po cesti, kasneje pa po tračnicah. Separacijsko vodo je dajala Trbovliščica, ki pa je takrat pogosto ni zadoščala.

Z rastočimi potrebami po premogu in z razvojem gospodarske miselnosti se je na prehodu iz XIX. v XX. stoletje vedno bolj pojavljala potreba po separaciji, ki bi dajala čimboljše tehnične in ekonomske rezultate. Z razvojem industrije je postal zanimiv tudi drobn premog, ki je šel doslej v Savo. Iz teh razlogov so v letih 1908 do 1910 zgradili novo separacijo ob Savi in jo s Savskim rovom povezali z jamo. Za tiste čase je bila separacija med najmodernejšimi svoje vrste. Kasneje, v letih gospodarske krize po prvi svetovni vojni, so dogradili še bunkerje za premog in deponijske koridorje na pobočju Bukove gore, ki dajejo značilni videz današnji separaciji ob Savi.

Bivša Trboveljska premogokopna družba je odkopavala samo prvovrstni premog. Proizvodnja je naraščala in dosegla pred drugo svetovno vojno že milijon ton. Separacija je pri tedanji kakovosti premoga zmogla predelati tudi do količino.

V letih po drugi svetovni vojni se je zaradi novih konceptov narodnega gospodarstva pričelo odkopavati tudi manj kakoviten premog. Leti

1948 se je na trboveljsko separacijo priključil tudi rudnik Hrastnik. S tem so se pri slabši kakovosti premoga, za katero obstoječa separacija ni bila grajena, povečale še količine. Opuščala se je žičnica v Savskem rovu, ki je enakomerno dodajala premog na separacijo, in uvedlo lovkotivski prevoz vozčkov premoga prav do same separacije, ki jo še danes obremenjuje sunkovito. Vse to je povzročilo, da separacija ni bila več kos nalagam in treba jo je bilo rekonstruirati. — Stari, mali leseni, pralni stroji so bili leta 1950 zamenjani z velikimi železnimi in za nekaj časa so bile odpravljene težave.

Proizvodnja se je v naslednjih letih še naprej povečevala. S spremembo odkopne metode od odkopavanja etaž od spodaj navzgor k odkopavanju v obratnem smislu, ki ima vrsto drugih tehničnih in ekonomskih prednosti, dalje z vse večjim uvajanjem mehanizacije s številnimi drugimi ukrepi za dvig produktivnosti v rudniku, se je poslabšala kvaliteta rovnega premoga. Tako mora separacija da nes predelati ne samo večje količine od tistih, za katere je bila grajena, temveč mora iz rovnega premoga izločati tudi večje količine jalovine, ki z njim prihaja iz jame.

Poleg teh težav se zadnja leta vse bolj pogosto pojavljajo vodni vdori na odkopih v jamah, ki z nanašanjem velikih količin blata in z razmakovanjem slabših vrst premoga povzročajo separaciji še posebne preglavice. — Sejalne naprave niso kos prihajajočim sunkom blatnega rovnega premoga in je treba prav posebnih naporov, da se tak premog primerno opere in separira. To seveda povzroča zastoje v obratovanju separacije, ki zaradi zastoja v kroženju jamskih vozčkov

v jami povzroča zastoje tudi na samih odkopih.

Vse te težave, ki so tudi po rekonstrukciji separacije v letu 1950 prihajale vedno bolj do izraza, so prisilile vodstvo rudnika Trbovlje-Hrastnik, da je pričelo razmišljati o ukrepih za odpravo zastojev v proizvodnji in za izboljšanje kvalitete premoga, ki je bila in je še vedno povod za upravičene reklamacije kupcev. Takoj po prvih poskusih delnih izboljšav je postalo jasno, da obstaja samo ena rešitev — zgraditev povsem nove separacije.

Naloga zgraditi novo separacijo je tehnično in finančno tako zahtevna, da kljub nujnosti ni kazalo z njo hiteti. Vodstvo rudnika se je odločilo lotiti se stvari povsem sistematsko in s polno mero preudarnosti.

Začelo se je z naročilom študije o separiranju premoga iz Trbovelj, Hrastnika in Dola pri Institutu za separacije STT v Ljubljani v začetku leta 1960. Z uporabo podatkov o spremljavi kvalitete prodajnega premoga skozi vrsto let, z uporabo rezultatov analiz vzorcev z odkopov, ki so že obstojali pri rudniku in s preiskavo vzorcev, ki so bili v času izdelave študije poslani Institutu, je uspelo študijo zgotoviti že v juliju istega leta.

Na podlagi študije in upoštevajoč dosežke razvoja moderne separacijske tehnike je bila predložena shema nove separacije na principu teške tekočine. Ta princip obstoja v tem, da stresamo rovni premog v vodo, v kateri je fino razpršena snov z veliko specifično težo (magnetit, barit ali podobno). S količino razpršene snovi moremo regulirati specifično težo tekočine. Pri zadostni specifični teži tekočine premog na njej plava po površini, medtem ko težja jalovina potone. Plavajoči premog posna-

memo in gre dalje na prhanje in sejanje, jalovino pa odvajamo z dna posode, jo oprhamo in odpremljamo v jalovišče ali za nasip. Oprhovanje premoga in jalovine je potrebno zato, da z njih sprejemo težko tekočino, ki jo potem prečistimo, zgostimo in ponovno uporabljamo.

Separacije premoga na principu teške tekočine so v Jugoslaviji zgrajene že v Banovičih, Brezi, Kaknju in Lu-

čim. Projekt je predvideval tudi originalno rešitev vprašanja odpadne separacijske vode, ki bi se čistila v kemičnih usedalnikih, glinasta usedlina pa bi se po ceveh dovajala v Cementarno kot surovina za izdelavo cementa.

Predračunski znesek za se-

ružnika in STT z namenom, da bi se poceniti na ta način bi jo mogel rudnik z lastnimi sredstvi zgraditi v štiri letih. Rezultat temeljite analize zasnov projekta je bilo, da bi bilo samo težko separira-

nega premoga v Savski rovi, ki bi sta

stavljena nova projektna naloga, po kateri naj bi Strojna tovarna Trbovlje izdelala nov projekt. Zaradi preobremenjenosti osebja v oddelku za separacije STT in zahtevnosti ter skrajne nujnosti naloge, je bilo dogovorjeno, da se bo projekt izdelal z mobilizacijo vseh sil, tudi z nadurnim in honorarnim delom. Nove uredbe okrog honorarnih del v letu 1962 so predviden rok za izdelavo novega projekta podaljšale za pol leta.

Z novim idejnim projektom nove separacije, ki je bil dejansko gotov v februarju 1963, je investicijski znesek znižan na 1,3 milijarde. V času od odpovedi 45. natečaja Jugoslovanske investicijske banke dalje je rudnik zbral iz amortizacije že toliko sredstev, da je možno že v letošnjem letu začeti z gradnjo nove separacije. Gradnja se predvideva etapno. Prva etapa bi bila izgradnja zračališča v Savskem rovu, nadkopna na pobočju Bukove gore in presipnega ter deponijskega bunkerja pred bodočo novo separacijo. S tem objektom bi dosegli že prvi veliki organizacijski uspeh v proizvodnji, namreč neodvisnost jame od obratovanja separacije. Upravni organi rudnika so brez ozira na to, da so sredstva za prvo etapo že zbrana, stopili v stik s Splošno gospodarsko banko LRS, da bi odobrila rudniku investicijski kredit pri 50-odstotni udeležbi rudnika. Banka je pokazala za potrebe rudnika polno razumevanje in je v zvezi z razpisom obveznice v investicije v gospodarstvu celotno predlagala odobritev posojila v višini celokupnega zneska, če rudnik vloži sredstva, ki jih je mislil prispevati, v obveznice, kar bi bilo za rudnik mnogo ugodnejše. Tudi krediti iz 45. natečaja JIB še niso povsem brezizgledni, tako da stoji tudi s strani financiranja izgradnje nove separacije rudnik na trdnih tleh in ni več bojazni, da bi se z izgradnjo še zavlačevalo. Pogajanja za kredite so prav sedaj v teku.

Ko je bil novi idejni projekt gotov, sta zastopnika STT in rudnika obiskala firma PIC v Franciji, od katere ima STT licenco za izdelavo težkotekočinskih separacij. — Zagotoviti si je bilo treba sodelovanje te firme pri dobavi nekaterih specialnih delov opreme, ki je pri nas še ne izdelujemo. Firma PIC, ki spada v kategorijo svetovnih firm in razpolaga z lastnimi raziskovalnimi laboratoriji in obširnimi izkušnjami v gradnji separacij, je projekt pričela in ga dopolnila z nekaterimi od svojih najnovejših izkušenj, tako da bo tudi v tem pogledu nova separacija zelo sodobna.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Po idejnem projektu naj bi nova separacija stala ob pobočju hriba in bi imela nad železniškimi tiri samo sistem nakladalnih transportnih tračkov. Ta ureditev je zaradi večje dolžine transportne mehanizacije razmeroma draga. Da se naprava še nadalje poleni, se študija postavitve separacije nad sam tir JZ. Ze za obstoječo Termoelektrarno Trbovlje bodo potrebne velike količine manjvrednega premoga, s predvideno izgradnjo Termoelektrarne Trbovlje II. se pa bodo te količine še povečale. Manjvredni talninski premog lahko Termoelektrarna odzame v rovnem stanju. Ker ta premog tudi ni sposoben za separiranje, ker se razmaka, ne bo smel z ostalim premogom skozi novo separacijo, temveč se bo moral že v zračališču ločeno zvracati in po posebnem traku transportirati v drobilno postajo na pobočju Bukove gore, od koder se bo odpremljal v depo za elektrarno. V Savskem rovu bo za talninski premog poseben zračališče, ki bo istočasno služil tu-

premo, ki bi omogočala nemotno obratovanje jame tudi pri daljših zastojih na separaciji. Težkotekočinski oddelek separacije bi separiral premog do debeline zrn 10 milimetrov, ves premog pod 10 mm pa bi se spuščal v obstoječo mokromehansko separacijo na stroje za fino zrn, ki sedaj brezhibno delajo. S tem bi bil prihranjen velik del novih investicij. — Separirani premog bi se nakladal v vagona na tirih kot doslej, vse asortimane pa bi bilo možno nakladati tudi v kamione, ker se predvideva, da bi pri urejenem cestnem omrežju vedno več bližnjih pa tudi oddaljenejših odjemalcev prihajalo po premogu s kamioni. V ta namen bi se opustila sedanja železnica od cementarne do separacije in namesto nje na istem prostoru uredila primerna cesta za kamionski in avtobusni prevoz, ki bi ne služila samo rudniku, temveč tudi Električni Trbovlje in Cementarni. Iz nove separacije, kombinirane z mokromehanskim delom stare separacije, bi bilo možno po že obstoječih transportnih poteh transportirati premog tudi v depo, bodisi v rudniškega, bodisi v električnega.

Poleg uporabe teške tekočine bi nova separacija vsebovala še eno novost. To bi bilo troproduktno separiranje, to se pravi, da separacija ne daje samo čistega premoga na eni in jalovine na drugi strani, kot je to pri sedanji separaciji, temveč da izloča tudi vmesne produkte, to je zrasle komade premoga in jalovine, s čimer se bo izplen premoga dvignil. Vmesne produkte bo pokurila Termoelektrarna.

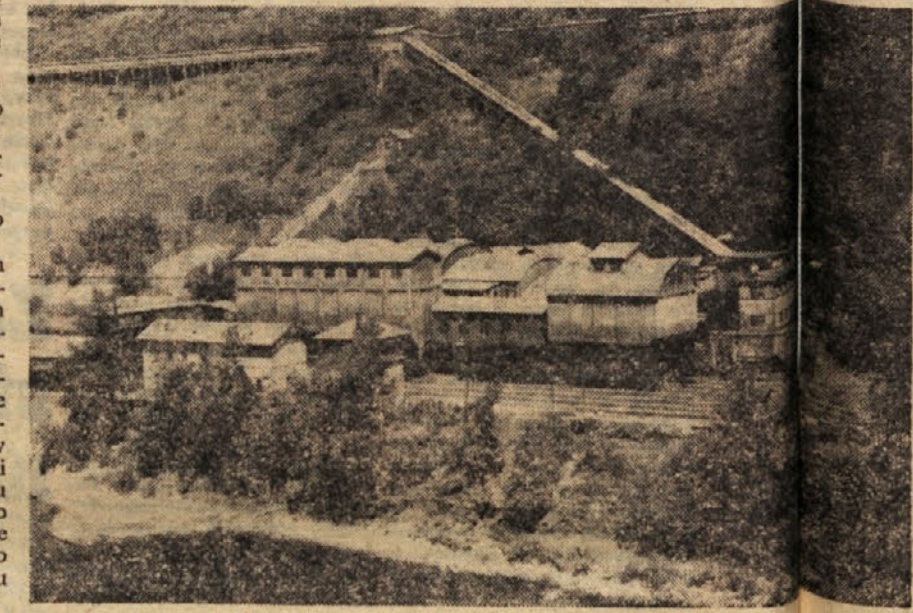
Kapaciteta separacije je bila določena na 300 ton na uro. Za čiščenje odpadnih vod so bili v prvotnem idejnem projektu predvideni drugi usedalniki na pobočju Bukove gore, sedaj pa se je predvidelo uporabo starih bazenov z dodatkom manjšega novega kemičnega zgoščevalca.

Na osnovi teh sprememb je bila v začetku leta 1962 sestavljena nova projektna naloga, po kateri naj bi Strojna tovarna Trbovlje izdelala nov projekt. Zaradi preobremenjenosti osebja v oddelku za separacije STT in zahtevnosti ter skrajne nujnosti naloge, je bilo dogovorjeno, da se bo projekt izdelal z mobilizacijo vseh sil, tudi z nadurnim in honorarnim delom. Nove uredbe okrog honorarnih del v letu 1962 so predviden rok za izdelavo novega projekta podaljšale za pol leta.

Z novim idejnim projektom nove separacije, ki je bil dejansko gotov v februarju 1963, je investicijski znesek znižan na 1,3 milijarde. V času od odpovedi 45. natečaja Jugoslovanske investicijske banke dalje je rudnik zbral iz amortizacije že toliko sredstev, da je možno že v letošnjem letu začeti z gradnjo nove separacije. Gradnja se predvideva etapno. Prva etapa bi bila izgradnja zračališča v Savskem rovu, nadkopna na pobočju Bukove gore in presipnega ter deponijskega bunkerja pred bodočo novo separacijo. S tem objektom bi dosegli že prvi veliki organizacijski uspeh v proizvodnji, namreč neodvisnost jame od obratovanja separacije. Upravni organi rudnika so brez ozira na to, da so sredstva za prvo etapo že zbrana, stopili v stik s Splošno gospodarsko banko LRS, da bi odobrila rudniku investicijski kredit pri 50-odstotni udeležbi rudnika. Banka je pokazala za potrebe rudnika polno razumevanje in je v zvezi z razpisom obveznice v investicije v gospodarstvu celotno predlagala odobritev posojila v višini celokupnega zneska, če rudnik vloži sredstva, ki jih je mislil prispevati, v obveznice, kar bi bilo za rudnik mnogo ugodnejše. Tudi krediti iz 45. natečaja JIB še niso povsem brezizgledni, tako da stoji tudi s strani financiranja izgradnje nove separacije rudnik na trdnih tleh in ni več bojazni, da bi se z izgradnjo še zavlačevalo. Pogajanja za kredite so prav sedaj v teku.

Ko je bil novi idejni projekt gotov, sta zastopnika STT in rudnika obiskala firma PIC v Franciji, od katere ima STT licenco za izdelavo težkotekočinskih separacij. — Zagotoviti si je bilo treba sodelovanje te firme pri dobavi nekaterih specialnih delov opreme, ki je pri nas še ne izdelujemo. Firma PIC, ki spada v kategorijo svetovnih firm in razpolaga z lastnimi raziskovalnimi laboratoriji in obširnimi izkušnjami v gradnji separacij, je projekt pričela in ga dopolnila z nekaterimi od svojih najnovejših izkušenj, tako da bo tudi v tem pogledu nova separacija zelo sodobna.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Pogled na separacijo

kavcu. Obratujejo že nekaj let in imajo bogate izkušnje v tovrstni separacijski tehniki, ki je na rjavih premogih prvič preizkušena prav v Jugoslaviji.

Po proučitvi omenjene študije Instituta za separacije STT v Ljubljani je poleti 1960 odšla skupina tehničnih strokovnjakov rudnika Trbovlje-Hrastnik na ogled zgoraj navedenih separacij v Bosni. — Rezultat ogleda separacij in posvetovanj s strokovnjaki na teh separacijah je bila odločitev, da se predlagani separacijski postopek za novo separacijo sprejme.

Naročilo za izdelavo idejnega projekta nove separacije je bilo dano Strojni tovarni Trbovlje, ki ima v Jugoslaviji v projektiranju in izdelavi separacijskih naprav edina dovolj izkušenj za kvaliteto rešitev tovrstnih nalog. Idejni projekt je bil gotov v marcu 1961 in še v istem mesecu revidiran od tedanje Republiške komisije za revizijo projektov LR Slovenije.

Projekt je predvideval novo separacijsko zgradbo na pobočju Bukove gore na zahodni strani sedanje separacije. Premog bi prihajal iz Savskega rova na zračališče ob vnožju zgradbe in bi ga transportni trakovi po lomljenih koridorjih nosili v zgornji nadstropje separacije. Separirani premog bi odhajal v vedanja bunkerja A in B ob

ječim vzporočnim dvotirnim terrega gre se premog, in s se enim tirom, prevzel funkcionalno zračališča bi šel premog po smeri nadkopu na pobočju Bukove gore, kjer bi prišel na dno deponijskega bunkerja. Tu bi bil iz katerega enakomerno dobi premog, ki bi stal na pobočju Bukove gore, sedaj pa se je predvidelo uporabo starih bazenov z dodatkom manjšega novega kemičnega zgoščevalca.

Na osnovi teh sprememb je bila v začetku leta 1962 sestavljena nova projektna naloga, po kateri naj bi Strojna tovarna Trbovlje izdelala nov projekt. Zaradi preobremenjenosti osebja v oddelku za separacije STT in zahtevnosti ter skrajne nujnosti naloge, je bilo dogovorjeno, da se bo projekt izdelal z mobilizacijo vseh sil, tudi z nadurnim in honorarnim delom. Nove uredbe okrog honorarnih del v letu 1962 so predviden rok za izdelavo novega projekta podaljšale za pol leta.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

stavljena nova projektna naloga, po kateri naj bi Strojna tovarna Trbovlje izdelala nov projekt. Zaradi preobremenjenosti osebja v oddelku za separacije STT in zahtevnosti ter skrajne nujnosti naloge, je bilo dogovorjeno, da se bo projekt izdelal z mobilizacijo vseh sil, tudi z nadurnim in honorarnim delom. Nove uredbe okrog honorarnih del v letu 1962 so predviden rok za izdelavo novega projekta podaljšale za pol leta.

Z novim idejnim projektom nove separacije, ki je bil dejansko gotov v februarju 1963, je investicijski znesek znižan na 1,3 milijarde. V času od odpovedi 45. natečaja Jugoslovanske investicijske banke dalje je rudnik zbral iz amortizacije že toliko sredstev, da je možno že v letošnjem letu začeti z gradnjo nove separacije. Gradnja se predvideva etapno. Prva etapa bi bila izgradnja zračališča v Savskem rovu, nadkopna na pobočju Bukove gore in presipnega ter deponijskega bunkerja pred bodočo novo separacijo. S tem objektom bi dosegli že prvi veliki organizacijski uspeh v proizvodnji, namreč neodvisnost jame od obratovanja separacije. Upravni organi rudnika so brez ozira na to, da so sredstva za prvo etapo že zbrana, stopili v stik s Splošno gospodarsko banko LRS, da bi odobrila rudniku investicijski kredit pri 50-odstotni udeležbi rudnika. Banka je pokazala za potrebe rudnika polno razumevanje in je v zvezi z razpisom obveznice v investicije v gospodarstvu celotno predlagala odobritev posojila v višini celokupnega zneska, če rudnik vloži sredstva, ki jih je mislil prispevati, v obveznice, kar bi bilo za rudnik mnogo ugodnejše. Tudi krediti iz 45. natečaja JIB še niso povsem brezizgledni, tako da stoji tudi s strani financiranja izgradnje nove separacije rudnik na trdnih tleh in ni več bojazni, da bi se z izgradnjo še zavlačevalo. Pogajanja za kredite so prav sedaj v teku.

Ko je bil novi idejni projekt gotov, sta zastopnika STT in rudnika obiskala firma PIC v Franciji, od katere ima STT licenco za izdelavo težkotekočinskih separacij. — Zagotoviti si je bilo treba sodelovanje te firme pri dobavi nekaterih specialnih delov opreme, ki je pri nas še ne izdelujemo. Firma PIC, ki spada v kategorijo svetovnih firm in razpolaga z lastnimi raziskovalnimi laboratoriji in obširnimi izkušnjami v gradnji separacij, je projekt pričela in ga dopolnila z nekaterimi od svojih najnovejših izkušenj, tako da bo tudi v tem pogledu nova separacija zelo sodobna.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

racij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Po idejnem projektu naj bi nova separacija stala ob pobočju hriba in bi imela nad železniškimi tiri samo sistem nakladalnih transportnih tračkov. Ta ureditev je zaradi večje dolžine transportne mehanizacije razmeroma draga. Da se naprava še nadalje poleni, se študija postavitve separacije nad sam tir JZ. Ze za obstoječo Termoelektrarno Trbovlje bodo potrebne velike količine manjvrednega premoga, s predvideno izgradnjo Termoelektrarne Trbovlje II. se pa bodo te količine še povečale. Manjvredni talninski premog lahko Termoelektrarna odzame v rovnem stanju. Ker ta premog tudi ni sposoben za separiranje, ker se razmaka, ne bo smel z ostalim premogom skozi novo separacijo, temveč se bo moral že v zračališču ločeno zvracati in po posebnem traku transportirati v drobilno postajo na pobočju Bukove gore, od koder se bo odpremljal v depo za elektrarno. V Savskem rovu bo za talninski premog poseben zračališče, ki bo istočasno služil tu-

premo, ki bi omogočala nemotno obratovanje jame tudi pri daljših zastojih na separaciji. Težkotekočinski oddelek separacije bi separiral premog do debeline zrn 10 milimetrov, ves premog pod 10 mm pa bi se spuščal v obstoječo mokromehansko separacijo na stroje za fino zrn, ki sedaj brezhibno delajo. S tem bi bil prihranjen velik del novih investicij. — Separirani premog bi se nakladal v vagona na tirih kot doslej, vse asortimane pa bi bilo možno nakladati tudi v kamione, ker se predvideva, da bi pri urejenem cestnem omrežju vedno več bližnjih pa tudi oddaljenejših odjemalcev prihajalo po premogu s kamioni. V ta namen bi se opustila sedanja železnica od cementarne do separacije in namesto nje na istem prostoru uredila primerna cesta za kamionski in avtobusni prevoz, ki bi ne služila samo rudniku, temveč tudi Električni Trbovlje in Cementarni. Iz nove separacije, kombinirane z mokromehanskim delom stare separacije, bi bilo možno po že obstoječih transportnih poteh transportirati premog tudi v depo, bodisi v rudniškega, bodisi v električnega.

Kapaciteta separacije je bila določena na 300 ton na uro. Za čiščenje odpadnih vod so bili v prvotnem idejnem projektu predvideni drugi usedalniki na pobočju Bukove gore, sedaj pa se je predvidelo uporabo starih bazenov z dodatkom manjšega novega kemičnega zgoščevalca.

Na osnovi teh sprememb je bila v začetku leta 1962 sestavljena nova projektna naloga, po kateri naj bi Strojna tovarna Trbovlje izdelala nov projekt. Zaradi preobremenjenosti osebja v oddelku za separacije STT in zahtevnosti ter skrajne nujnosti naloge, je bilo dogovorjeno, da se bo projekt izdelal z mobilizacijo vseh sil, tudi z nadurnim in honorarnim delom. Nove uredbe okrog honorarnih del v letu 1962 so predviden rok za izdelavo novega projekta podaljšale za pol leta.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

Kot že uvodoma omenjeno, je projektiranje novih separacij zelo zahtevna naloga. Zahtevnost se še poveča, če je treba pri projektiranju upoštevati že obstoječe naprave na rudniku, razne posebne pogoje proizvodnje in prodaje premoga in pa ne nazadnje tudi obliko zemljišča, na katerem naj se separacija postavi. Vsi ti obrobni pogoji so v primeru separacije rudnika Trbovlje-Hrastnik tako zapleteni, da ni mogoče sprejeti novi idejni projekt kot dokončno rešitev. — Se predno bo projekt revidiran, se je že pojavila vrsta spreminjavalnih in izboljševalnih predlogov in nekaj dodatnih funkcionalnih zahtev.

di za kritje konic v odpremi proizvodnje iz jame v višini okrog 450 ton na uro. S tem bo zagotovljena neodvisnost jame od separacije, ker bodo jamski vozčki krožili brez zastojev, in problema pomanjkanja praznih vozčkov pri sipalnikih ne bo več. Separacijska jalovina se bo drobila na separaciji na kose do 80 mm in po traku odpremljala v jamski bunker, iz katerega se bo nakladala kot zasip v vozčke. Med zračališče in ustje Savskega rova bo postavljena hidravlična čistilna naprava za jamske vozčke, ki sedaj zaradi zmrzovanja v zimskih mesecih ni uporabna, na novem mestu pa bo delala vse leto.

Take in podobne dopolnitve se pojavljajo, obdelujejo

in vsklajujejo iz dneva v dan, in prav ta obilica izboljšav kaže na to, da je vprašanje nove separacije tik pred svojimi rešitvijo in da projektanti in strokovnjaki z rudnika v skupnem delu uspešno iščejo zaključek svojih zamisli. Stara separacija je služila pol stoletja, nova mora prav toliko, zato ni nikoli dovolj prizadevanj in truda za oblikovanje naprave, ki bo dolga leta dajala rezultate, ki jih rudnik od nje pričakuje. Z novo separacijo se bo začelo za rudnik Trbovlje-Hrastnik novo obdobje, ki ga bo označeval znaten dvig proizvodnosti z vsemi pozitivnimi posledicami za delovnega človeka.

Take in podobne dopolnitve se pojavljajo, obdelujejo

in vsklajujejo iz dneva v dan, in prav ta obilica izboljšav kaže na to, da je vprašanje nove separacije tik pred svojimi rešitvijo in da projektanti in strokovnjaki z rudnika v skupnem delu uspešno iščejo zaključek svojih zamisli. Stara separacija je služila pol stoletja, nova mora prav toliko, zato ni nikoli dovolj prizadevanj in truda za oblikovanje naprave, ki bo dolga leta dajala rezultate, ki jih rudnik od nje pričakuje. Z novo separacijo se bo začelo za rudnik Trbovlje-Hrastnik novo obdobje, ki ga bo označeval znaten dvig proizvodnosti z vsemi pozitivnimi posledicami za delovnega človeka.

Take in podobne dopolnitve se pojavljajo, obdelujejo

in vsklajujejo iz dneva v dan, in prav ta obilica izboljšav kaže na to, da je vprašanje nove separacije tik pred svojimi rešitvijo in da projektanti in strokovnjaki z rudnika v skupnem delu uspešno iščejo zaključek svojih zamisli. Stara separacija je služila pol stoletja, nova mora prav toliko, zato ni nikoli dovolj prizadevanj in truda za oblikovanje naprave, ki bo dolga leta dajala rezultate, ki jih rudnik od nje pričakuje. Z novo separacijo se bo začelo za rudnik Trbovlje-Hrastnik novo obdobje, ki ga bo označeval znaten dvig proizvodnosti z vsemi pozitivnimi posledicami za delovnega človeka.

Take in podobne dopolnitve se pojavljajo, obdelujejo

Preko štiri tisoč prostovoljnih delovnih ur

Zadnji občni zbor Planinskega društva Trbovlje, ki je bil v predavalnici Delavskega doma, je bil dobro obiskan, saj se ga je udeležilo 170 članov. Čeprav je trajal nad dve uri smo imeli vtis, da je bil zaradi pestrosti prav kratek.

Iz poročil izhaja, da je društvo v lanskem letu dobro poslovalo in doseglo razmeroma lepe uspehe. Alpinistični odsek je beležil nad 50 zimskih in letnih vzponov od 3. do 6. stopnje. Markacijski odsek je markiral najbolj frekventirane poti, organiziranih pa je bilo tudi več predavanj priznanih domačih in tujih predavateljev. Za pionirje so pripravili vrsto izletov po domačih planinskih predelih, skupina starejših mladincev pa je obiskala Pohorje in Julijske Alpe. Mladinski odsek si je prizadeval, da bi vključil v članstvo kar največ članov, vendar mu to ni uspelo v celoti. Čeprav si je mladinski odsek prizadeval za večjo dejavnost, je v republiškem tekmovanju mladinskih odsekov planinskih društev zavzel enajsto mesto, kar je spričo precejšnjega števila tekmujočih mladinskih odsekov uspeh. Odsek je bil edini med tekmujočimi mladinskimi odseki planinskih društev iz Zasavja.

Posebno pozornost je posvetil občni zbor gradbeni dejavnosti. Lani je bil dosežen precejšen uspeh pri adaptacijskih delih na Mrzlici. Istočasno pa je bila prestavljena tudi stara lesena zgradba na Štorov travnik. Pri teh

delih so člani in nečlani opravili nad 4.000 prostovoljnih delovnih ur. Predstavniki Planinske zveze Slovenije, ki so se udeležili občnega zbora, so izredno pohvalili društveno dejavnost in menili, da je Planinsko društvo Trbovlje eno od najdelavnejših v Sloveniji.

Občni zbor je sprejel vrsto sklepov, za katere računajo, da bodo letos v celoti opravljeni. Med občnim zborom sta dva društvena člana prikazala med poročili črno bele fotografije in barvne diapozitive, kar je popestrilo sam občni zbor. Predstavniki Planinske zveze Slovenije pa je izročil srebrne častne znake s pohvalami osmim članom PD Trbovlje, s katerimi jih je odlikovala PZS. Občni zbor je bil zaključen v znamenju kar največje dejavnosti mladinskih in pionirskih krožkov, gradbene dejavnosti, izletništva, propagande, predvsem pa kar največjega obiskovanja planinskih predelov naše domovine in včlanjevanja v društvo.

Pobuda mladih

Občinski komite Zveze mladine v Hrastniku je pred nedavnim pripravil konferenco o problemih s področja telesne kulture in športa. Pobuda mladih je, kot kaže, uspela. V kratkem se bodo sestali na skupen sestanek še preostali predstavniki obeh športnih društev »Bratstva« in »Rudarja«, TVD Partizana in občinske zveze za telesno vzgojo, na katerem bodo analizirali še nekatere probleme, tako iz dela teh društev in zveze kot finansiranje športne dejavnosti v Hrastniku.

Na konferenci je bilo poudarjenih vrsto vprašanj s področja telesne kulture in športa. Obe športni društvi sta podprli predlog o usta-

novitvi enotnega nogometnega kluba, medtem ko naj bi dosednji društvi še vnaprej skrbeli za množičnost ter za razširitev dejavnosti na tiste sekcije, ki so doslej bolj živovarile, ali pa jih sploh ni bilo.

Finansiranje športa in telesne kulture je še vedno odprto vprašanje. Na konferenci je bilo poudarjeno, naj bi se vsa sredstva za šport zbirala v občinskem skladu. O razdelitvi pa bi odločala Občinska zveza za telesno kulturo, v katero bo potrebno vključiti tudi več aktivnejših članov.

Poseben problem je čutili na področju šolske telesne vzgoje in rekreacijskega športa. Primenjkuje učiteljev telesne vzgoje (šola heroja Rajka), čutili pa je tudi določen odpor mnogih prosvetnih delavcev do učiteljev telesne vzgoje, ki so povrh vsega tudi nestimulativno nagrajeni v primerjavi z ostalim prosvetnim kadrom.

Na podlagi zaključkov konference, ki je bila zelo konkretna in koristna ter na podlagi bližnjega posvetovanja, bo mogoče s trdno voljo vseh zainteresiranih urediti določena vprašanja športa in telesne kulture na področju občine Hrastnik. Vzpodbužno pa je, da je bila mladina prva, ki je razpravljala o teh vprašanjih.

Konferenca o družbeni aktivnosti žena v Trbovljah

Za minulo občinsko konferenco za družbeno aktivnost žena Trbovlje so značilne v glavnem tri stvari: nad vse široka in poglobljena razprava o vlogi žena v gospodarskem in družbenem življenju; sodelovanju žena v političnem življenju komune ter razpravi o prepotrebem obratu družbene prehrane ter o stanju in možnostih nadaljnjega razvoja in razširjanja dejavnosti vzgojno-varstvenih ustanov.

V razpravi o delovanju in sodelovanju žena na raznih področjih gospodarskega in političnega življenja komune je bilo poudarjeno, da je le v nekaterih večjih kolektivih zaslediti komisije pri sindikalnih organizacijah, ki pa proučujejo probleme dokaj enostransko. Kljub temu, da je minulo že precej časa od ustanovitve konference za družbeno aktivnost žena, je opaziti večje sodelovanje žena le v SZDL, o sodelovanju žena v ostalih organizacijah se pa še vedno samo pravi.

Razprava o možnostih zaposlovanja žena je pokazala, da je pri Zavodu za zaposlovanje kar 86 odstotkov žena od vseh prijavljenih, ki bi se želele zaposliti. Grajele so pa nekatere gospodarske organizacije, ki zaposlujejo na tipična ženska delovna mesta

moške in se boje sprejeti v delovno razmerje žene.

Tako v poročilu kot tudi v sami razpravi je bilo poudarjeno, da bi moralo več žena sodelovati v organih ljudske oblasti. Doslej je bila v zboru proizvajalcev le ena, v občinskem zboru pa tri žene. To vse kaže, da bo potrebno povečati odstotek kandidatke za volitve v bodočo občinsko skupščino.

-js-

(p)

Ustanovni občni zbor hokejskega kluba

»Rudar«

(rek) TRBOVLJE — Minull petek je bil ustanovni občni zbor hokejskega kluba »Rudar«. Hokejski klub je deloval v Trbovljah že od leta 1961 v okviru SSD »Mladost« na trboveljski gimnaziji. Da bi pa ta šport še bolj razširili, so se priključili SD »Rudar«. Strokovno vodstvo bo prevzel tov. Andrej Tausič.

Kljub vremenskim neprilikam uspehi

Obilica snega in hudi mrast sta med letošnjo zimo močno ovirala redno obratovanje na obratu Dobrna, tako dela pri pridobivanju premoga, kakor tudi pri pridobivanju zasipa in pri izpraznjevanju z jalo vino napolnjenih jamskih vozličkov na jalovišču.

Da bi bili delavci z obrata kar najbolj zaposleni, so jih del premestili na separacijo, na drugi strani pa so forsirali delo pri pridobivanju zasipa in na jamskem jalovišču. Tako ni bilo zastojev v kroženju jamskih vozličkov, dovolj pa je bilo tudi zasipnega materiala.

10 članov kolektiva na posvetovanju

9. marca se je 10 članov kolektiva udeležilo XI. rudarskega posvetovanja na rudarskem oddelku Univerze v Ljubljani.

-ti-

Stojke v jani

»Zarja« na koncertnem odru

V soboto, 30. marca, bo ob 19.30 uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah nastopil moški pevski zbor

»Zarja« Svobode-Center Trbovlje na rednem letnem koncertu. Izvajal bo 18 skladb domačih in tujih mojstrov, tako Gallosa, Tajčeviča, Kernjaka, Gotovca, Gobca, Arničja, Simončiča in drugih. — Zraven umetnih in črnskih duhovnih pesmi bo zbor pod vodstvom marljivega dirigenta Jožeta Skrinjarja pel tudi narodne in partizanske pesmi.

Moškemu pevskemu zboru »Zarja«, ki je pred dvema letoma praznoval 30-letnico obstoja in dela, je uspelo vključiti precejšnje število mladih pevcev, tako da šteje zdaj zbor 52 pevcev, povprečna starost pa je 28 let. Zbor se že več mesecev marljivo pripravlja na sobotni koncert, ki bo prav gotovo pokazal vrhunske dosežke pevcev — rudarjev.

Del pesmi, ki jih bodo izvajali na koncertu, je v programu tudi za gostovanje zbora na Nizozemskem. — V mesecu maju bo namreč »Zarja« vrnila obisk holandskim pevcem, ki so lani gostovali po Sloveniji in med drugim nastopili tudi v Trbovljah. Pričakujemo pa, da bo trboveljsko občinstvo z obiskom koncerta podprlo kulturna prizadevanja »Zarje«. — K. M.

— Položi k rokavicam še orodje, če bi slučajno prišel nadzornik!

— Korl, misliš, da bom lahko sedaj odstrelil?

Iz dela organov delavskega samoupravljanja

Upravni odbor Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik je na seji 20. februarja razpravljalo o nadaljnjem vzdrževanju površinskega kopa Dobrna; o ekonomičnejši dostavi jamskega lesa za potrebe obrata Hrastnik, ABC polje; o nadaljnji demontaži železniških tirov na bivši ozkotirni železnici; o neizkoriščenosti rudniškega zemljišča ter o smotnejšem vzdrževanju; o plačevanju odškodnine za škodo po rudarjenju; o problemih rudarskega laboratorija; o nadaljnji gradnji stanovanj; o možnosti uvedbe ekonomskih najemnin v samskih domovih; o blokiranju sredstev v banki in o nekaterih drugih aktualnih problemih.

Na seji 27. januarja je upravni odbor razpravljalo o proizvodnih problemih ter planu proizvodnje za marec; razpravljalo je o poročilu inž. Franca Legata o službenem potovanju v Francijo ter o doseženih rezultatih, ki se nanašajo na bližnji začetek rekonstrukcije separacije; nadalje o možnostih za nedeljsko obratovanje v marcu; razpravljalo in sklepalo je o zaključnem računu za osnovno dejavnost, Oddelek za specialna rudarska dela, Opekarno in Avtopark za leto 1962; o akciji za sprostitev obveznih rezerv amortizacije; o bodočem financiranju preventivnih zaščitnih ukrepov za obvarovanje zdravja in delovne sposobnosti članov kolektiva; o delu rudniških menz in okrepčevalnic; o položitvi prostih sredstev na depozit pri KB v korist gradnje nove tovarne polvodnikov; sklenil je, da podjetje v prihodnje v nobenem primeru ne bo dalo pristanka za potovanja članov kolektiva na delo v inozemstvo, saj rudnik potrebuje dobre delavce za lastno proizvodnjo, prav tako pa si lahko delavci pridobijo potrebno strokovno izobrazbo v domačih podjetjih; sklenjeno je še bilo, da se da v izdelavo nov investicijski program za rekonstrukcijo separacije ter razpravljalo o formiranju analitiškega oddelka in o vrsti drugih zadev, predvsem še tistih, ki se nanašajo na rekonstrukcijo separacije in na najetje ustreznih kreditov. Posebna akcija pa je bila izvedena tudi zaradi zadostnih in pravočasnih dobav žvečilnega tobaka.

Osrednji delavski svet Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik je na svojem zasedanju 27. februarja razpravljalo o zaključnem računu podjetja za leto 1962, pri čemer je posvetilo posebno pozornost rentabilnosti in ekonomičnosti

poslovanja, pregledal je dosežene uspehe ter ugotovil tudi določene slabosti; razpravljalo je o izdatkih za socialno zavarovanje, o zaščitnih sredstvih in o uporabi le-teh; o vprašanju samskih domov, o delu domskih skupnosti, najemnin, postrežbi itd; o proizvodnji v februarju in planu za marec; o storjenih ukrepih za najetje posojila za gradnjo separacije; o naložitvi prostih sredstev na depozit pri KB za gradnjo nove tovarne polvodnikov ter o dopolnitvi načrta uporabe investicijskih sredstev za letošnje leto in o spremembi registracije obeh delavskih menz v Trbovljah in Hrastniku.

Upravni odbor je na seji 4. marca razpravljalo o delu komisije za izdelavo predloga pravilnika za delitev čistega dohodka; o nadaljnji

decentralizaciji samoupravljanja in o delitvi dohodka; o začasnem obračunu dohodka za mesec februar; odobril je vsem zaposlenim ženam po 2 dni izrednega plačanega dopusta, ki ga lahko izkoristijo do konca leta (dopust je bil odobren za 8. marec); o nagraditvi članov kolektiva, ki so odšli v zadnjem času v pokoj; o izobraževalni dejavnosti, seminarjih in tečajih; o možnostih, da bi podjetje financiralo potovanja bivših internirancev — članov kolektiva v Auschwitz, ter o delu stranskih in pomožnih obratov rudnika.

11. marca je upravni odbor na redni seji razpravljalo o sanaciji stranskega obrata Avtopark in o ukrepih za zagotovitev rednega dela tega obrata, predvsem pa o tarifah, ki se niso spremenile od 1958. leta naprej, če-

prav so se močno povečali stroški. Z določenim popravkom cen bo Avtoparku zagotovljena rentabilnost. Razpravljano pa je bilo o možnostih sodelovanja s SAP-Turistom s prostimi zmogljivostmi; govora je bilo o problemih kamnolomov v Hrastniku in Trbovljah ter o povečanju njihovih zmogljivosti in o ureditvi drobilnih in sejalnih naprav; razpravljalo se je tudi o problematiki obeh betonarn, ki izdelujeta betonske oblikovance za permanizacijo jamskih komunikacij; imenoval je komisijo za sestavo volilnega imenika, v kateri so Franc Sihur, predsednik, in članj Miro Suštar, Stane Plahuta, Ivan Suhodolčan, Franc Knez, Ivan Mestnik, Vili Bajda, Miha Potočnik in Karl Holešek; za člana sveta Instituta za rudarstvo pri Univerzi v Ljubljani je ime-

noval kot predstavnika podjetja inž. Franca Legata; odobril je za gradbišče Sasa zvišan terenski dodatek zaradi težkih življenjskih prikl; razpravljalo je o možnostih čimprejše preselitve rudniškega arhiva zaradi razširitve poslovnih prostorov združenja »Rudis« in o možnostih ureditve prostorov za zobni ambulantni za člane kolektiva v Trbovljah in Hrastniku.

8. marca je upravni odbor ob navzočnosti predstavnikov osrednjega delavskega sveta, družbenih organizacij in uprave povabil na razgovor predstavnice vseh rudniških obratov. Ob prazniku žena so se pogovorili o problemih, s katerimi se srečujejo zaposlene žene.

-tl-

Izobraževanju kadrov - posvetimo vso skrb

Izobraževanje kadrov v podjetju ni samemu sebi namen, pač pa zadovoljuje potrebe proizvodnje. Zaradi tega prevzema in izvaja Center za izobraževanje Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik tak sistem izobraževanja, ki se poraja iz zahtev in potreb same gospodarske organizacije in družbe.

Razvijajoče se gospodarstvo, modernizacija industrije, mehanizacija, nagrajevanje po delu in velik napredek v proizvodnji terjajo nove prijeme v izobraževanju proizvajalcev. Zaradi tega prehaja Center za izobraževanje k uvajanju novih in sodobnejših metod, se pravi k sodobnejši koncepti izobraževanja kadrov. Gre za razvijanje odgovornosti pri delu, za pridobivanje znanja, ki bo koristilo v praksi le tedaj, če bo res ustrezalo, gre torej za izobraževanje, ki ga narekujejo potrebe delovnega mesta in da se posredovanje novega znanja nadaljuje tam, kjer so že pridobljene izkušnje. Le tako je mogoča sistematična rast znanja in usposobljenosti, s tem se pa tudi večja zanimanje delavcev za izobraževanje.

Na osnovi takega načina dela je osrednji delavski svet Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik sprejel sklep o uvajalnih seminarjih, ki jih bodo obiskovali vsi novosprejeti delavci. Zaradi nenakomernega dotoka nove delovne sile je organizacija uvajalnih seminarjev ureje-

na tako, da vsak novosprejeti delavec v prvem mesecu zaposlitve opravi preizkušnjo na delovnem mestu, v Centru za izobraževanje pa se udeležijo dvodnevne seminarja. Za ta dva dni, ko je na seminarju, dobi izredni plačan dopust. Delo seminarja je razporejeno tako, da si vsak novosprejeti delavec ogleda jamske obrate, potem pa se na predavanjih seznani s smotom in pomembnostjo bodočega dela, o perspektivi, ki mu jo lahko nudi podjetje, o organizaciji podjetja, o organizaciji službe varnosti in njegove zaščite pri delu, s tem kaj mu podjetje nudi za razvoj (družbeno - politični, strokovni in poklicni) in s tem, kje bo dobil pomoč, če bi jo slučajno potreboval. Mimo tega pa udeležencem teh seminarjev predvajajo še strokovne filme.

Na osnovi plana izobraževanja, ki je bil izdelan na podlagi potreb posameznih obratov, je v zadnjih desetih mesecih Center za izobraževanje pripravil 36 raznih tečajev in seminarjev, tako 3 HTV seminarje z 89 udeleženci, 1 uvajalni seminar s 56 udeleženci, 4 tečaje za kopaške pomočnike s 184 udeleženci, 3 tečaje za kopače s 94 udeleženci, 2 tečaje za strelce z 68 udeleženci, 3 tečaje za razne strežaje s 34 udeleženci, 1 tečaj za varilce s 14 udeleženci, 4 strokovne seminarje za nadzorniško tehnično osebje in preizkus znanja s 331 udeleženci. 11

splošno izobraževalnih seminarjev in predavanj o predosnutku nove Ustave z 2.288 udeleženci ter 4 ideološko-politične seminarje s 184 udeleženci.

Rudnik rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik stipendira na srednjih, višjih in visokih šolah skupaj 66 študentov, in sicer na rudarskem oddelku Univerze 4, na strojnem oddelku 2, na elektro oddelku 2, na pravni fakulteti 1, stomatološki 3, medicinski 1, ekonomski 5 in kemijski 2. Mimo tega stipendira na rudarskem oddelku 9 in na strojnem oddelku TSS v Ljubljani 1 dijaka, na Gradbeni srednji šoli 3 dijake, na ljubljanski TSS - oddelku za rudarske mojstre 14, na TSS v Trbovljah - večernem oddelku 4 na strojnem in 5 na elektro oddelku, na Ekonomski srednji šoli 6, v Večerni ekonomski srednji šoli 2, Zobotehnični šoli 1 in v Šoli za otroške negovalke 1 dijaka oziroma dijakinjo.

Zaradi uveljavitve novih oblik delitve dohodka izstopa seveda pri vsem sistemu izobraževanja vselej v ospredje vprašanje, kdaj je izobraževanje rentabilno in kakšne oblike bi bile najcenejše in najbolj učinkovite, da bi bil dosežen namen, ki ga postavlja proizvodnja in ki se izraža v težnji po ustreznem znanju delavca na delovnem mestu. Nesporna je ugotovitev, da so sredstva, ki so na voljo za izobraževanje, občutno premajhna, kar se od-

raža zlasti še v skromni kadrovske zasledbi samega Centra za izobraževanje. Način prikaza koristnosti Centra za izobraževanje bo za nadaljnje uspešno delo in razvoj službe izobraževanja odločilnega pomena.

Pif

Telovadna dvoboja v Trbovljah

V kratkem bosta v Delavskem domu v Trbovljah dva kvalitetna dvoboja v vajah na orodju. V nedeljo, 31. 3., dopoldne bo meddruštveno tekmovanje med TVD Partizan Zenica in TVD Partizan Trbovlje. V soboto, 6. aprila, zvečer bo pa mednarodni dvoboj mlajših članov v vajah na orodju Italija - Jugoslavija.

Zlasti zanimiva bo druga prireditve. Nastopili bodo nekateri jugoslovanski telovadci, ki so kandidati za olimpijske igre v Tokiju. V jugoslovanski vrsti bo tekmoval tudi Hrastničan Erik Poljšak. Izid srečanja je negotov, znano je le to, da so bili italijanski tekmovalci na obeh svetovnih prvenstvih boljši od Jugoslovancev.

K. P.

Razgovor o letovanju

14. marca se je sestala komisija za letovanje in se dogovorila o načinu letovanja članov kolektiva Rudnika rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik v letošnjem letu.

-tl-

110 let hrastniške rudarske godbe

Ko je začela v prejšnjem stoletju prodirati v naše kraje napredna misel, je bilo dovolj, da se je začela dramiti tudi samozavest proletarcev. Posledica tega prebujanja je bilo spoznanje, da sta nevednost in razdvojenost največja sovražnika delavstva. Zaradi tega so med prvimi delavskimi organizacijami nastajala delavska izobraževalna društva, v katerih so se zbirali delavci z namenom, da si širijo obzorje znanja. V času kapitalističnega izkoriščanja se je v hrastniški dolini porodila zamisel o ustanovitvi delavske godbe, ki naj bi z nastopi spodbujala hrastniški proletarijat k uporabi proti nasilju in k borbi za najosnovnejše človečanske pravice.

Hrastniški rudarji so imeli tako že 1849. leta godbo na pihala, ki jo je sestavljalo sicer le pet godbenikov. Ko je po t. i. Južni železnici peljal prvi vlak tudi skozi Hrastnik, je na slovesnosti nastopila tudi ta godba. Organizirani skupini godbenikov pa je mogoče govoriti šele 1853. leta, ko je godbo sestavljalo 12 mož in so imeli že svojega kapelnika. 1853. leto računajo za leto ustanovitve hrastniške godbe, zlasti še zaradi tega, ker se od tedaj naprej godba imenuje Rudarska godba.

V prvih letih obstoja je godba igrala le koračnice in plesne melodije na raznih slovesnostih. Z razvojem naprednega delavskega gibanja pa so godbeniki s posebnim zanosom in razpoloženjem igrali na proslavah delavskega praznika — 1. maja in ob drugih manifestacijah. Ob podobnih prilikah je godba nastopala tudi v Trbovljah, kjer v tistem času še nismo imeli godbe.

Prvi kapelnik hrastniške Rudarske godbe je bil Jernej Puncer, temu pa je sledil njenov sin Herman, pa Anton Verdač, Alojz Drakster, Ivan Dolinar, Franc Završnik, Franc Pavlič, Franc Turnšek, Jože Kumlanec, Jože Brun, pa spet Jože Kumlanec. Od 1949. leta naprej vodi godbo Viktor Malovrh.

Na razvoj godbe je mnogo vplivala tudi ustanovitev delavske izobraževalnega društva Svoboda 1922. leta. Člani tega društva so postali tudi godbeniki, zlasti še po letu 1932, ko je prevzel vodstvo godbe Jože Kumlanec, sam zaveden član Svobode. Ta je vzgojil do konca 1933. leta dober naraščaj ter že tedaj nekajkrat nastopil z mladinsko godbo, ki pa zaradi nezainteresiranosti takratnih merodajnih krogov ni imela nobene perspektive in je že 1934. leta prenehala z delom kot samostojna skupina.

Hrastniška Rudarska godba je bila vseskozi važen mobilizator napredne delavske miselnosti v hrastniški dolini. Sodelovala je tudi na znanem manifestativnem zletu Svobod 1935. leta v Celju ter na številnih množičnih izletih trboveljskih, hrastniških,

zagorskih in zabukovskih rudarjev na Mrzličici. Zaradi tega tudi doba okupacije ni našla godbenike ne pripravljene. Najprej so ti začeli zbirati denar za pomoč partizanskim enotam. Sledile so aretacije in pošiljanje godbenikov v zloglasna koncentracijska taborišča. Med prvoborce so se vključili kar štirje godbeniki, od katerih je živ le še eden, in sicer Ludvik Milnarič, ki je podpolkovnik JLA.

Odpor godbenikov proti okupatorju se je vse bolj večal. 11. julija 1944. leta pa mu je sledil množičen odhod godbenikov v NOV. Godbeniki so vzeli s seboj vse instrumente in notni arhiv. Odhod je bil opravljen ponoči in tako rekoč pred sedem komande nemške obojene rudniške straže. Drugo jutro so se Nemci razburjali nad nesramnostjo godbenikov.

Godbeniki iz Hrastnika so sodelovali v NOV v sestavi VII. korpusa in nastopali na raznih slovesnostih, mitingih ter prirejali samostojne koncerte in tako dajali moralno podporo borcev v borbi za osvoboditev. Za nastope med borci NOV je značilna tudi izjava dr. Janeza Milčinskega, sedaj predstojnika za sodno medicino, ki je bil v zimi 1944/45 zdravnik v partizanski bolnišnici v vasi Dudiči. Takole je dejal: »Pri nas je gostovala igralska skupina iz sosednje Hrvatske, nastopil je Frontni teater in pel nam je Invalidski pevski zbor. Najbolj pa je ogrela godba VII. korpusa. Na začetku sem se bal, da bo silnih zvokov številnih trobil preveč, toda fantje — bolniki niso trenili niti z očesom in v baraki je bilo navdušenje nepopisno. Poudariti moram, da je imele to »zdravilo« močan učinek!»

Ob osvoboditvi je godba VII. korpusa na čelu zmagovalnih brigad in divizij vkorakala v osvobodeno prestolnico Slovenije — v Ljubljano. V veličastni in težki revoluciji je darovala življenja tudi 12 članov hrastniške Rudarske godbe. Kot talci so bili ustreljeni Karel Vastič, Miroslav Zalezina, Milan

Hribar in Ludvik Selan. Žrtvi nečloveškega trpljenja v koncentracijskih taboriščih sta postala Alojz Jerbičnik in Ivan Vastič. V oboroženi borbi proti okupatorju pa so padli Oto Medved, Stanko Skrlin, Ernest Bizjak, Ivan Sihur, Adolf Podpečan in Viktor Pušnik.

Sindikalna podružnica hrastniških rudarjev je po osvoboditvi pomagala Rudarski godbi, da je spet začela z rednim delom. Hkrati s tem pa so začeli tudi s poučevanjem mladih godbenikov. Precejšnje število samostojnih koncertov, igranje na vseh proslavah praznikov, na tekmovanjih godb, revijah in festivalih in drugod govore, da je hrastniška Rudarska godba opravila v

času pa osvoboditvi pomembno kulturno delo, o čemer pričajo tudi številna priznanja, pohvale in diplome.

Med najvažnejše nastope Rudarske godbe na pihala iz Hrastnika je vsekakor treba šteti sodelovanje godbe na prvomajski paradi v Beogradu 1950. leta, nastop na reviji rudarskih godb v Velenju 1955. leta, nastope na revijah slovenskih godb na pihala v Postojni, na Ravnah in v Novi Gorici, sodelovanje na II. festivalu amaterskih orkestrov Srbije na Paliču pri Subotici, kjer je hrastniška godba zastopala Slovenijo, dvakratno gostovanje v sosednji Avstriji in drugo. Na vseh nastopih so se godbeniki odlikovali tudi s kvalitetnim izvajanjem del,

o čemer govore tudi laskave ocene priznanih glasbenih strokovnjakov. Po nastopu na Paliču pri Subotici je npr. rektor Akademije za glasbo v Beogradu Mihajlo Vukdragović izjavil, da je godba iz Hrastnika z izvajanjem pokazala visoke kvalitete simfonijskega muziciranja.

Hrastniški godbeniki, zbrani v okviru Rudarske godbe, si prizadevajo, da bi kvaliteto še naprej utrjevali. Pričakovati je, da bodo to dokazali ob proslavi 110-letnega jubileja obstoja godbe, na kar se že marljivo pripravljajo. Računajo, da bo slovesnost ob 110. letnici obstoja Rudarske godbe iz Hrastnika predvidoma junija letos.

Jubilej partizanskega kapelnika

Jožeta BRUNA poznajo vse pihalne godbe v Sloveniji kot strokovnjaka za tovrstno glasbeno zvrst. Znan pa je tudi številnim borcev NOV kot kapelnik godbe VII. korpusa. Končno pa je tudi naš zasavski rojak, ki je letos dopolnil 60-letnico življenja.

Partizanski kapelnik — Jože Brun

Rodil se je 16. marca 1903 rudarju. Po končani osnovni šoli se je zaposlil na rudniški separaciji, po nekaj letih službovanja pa so ga premestili v pisarno. Podobno kot

oče Herman se je tudi on odločil za glasbo. Tako se je naučil igrati klarinet pri Rudarski godbi v Hrastniku. Ko je 1925. leta odšel na odsluženje kadrovskega roka, se je javil k vojaški godbi, kjer je potem ostal do konca službenega roka. S prizadevnostjo, izredno nadarjenostjo in trdnim voljo se je v igranju klarineta močno izpopolnil, še posebej uspeh pa je pokazal pri igranju fagota, saj se je v razmeroma kratkem času povzpел med prve fagotiste v državi. Znano pa je, da je igranje fagota naporno. Za Beograd, kjer je z uspehom končal šolanje na vojaški šoli za kapelnike, Po končani šoli je bil imenovan za kapelnika mornariške godbe v Splitu. S to godbo je spremljal 1953. leta predsednika Tita na državniški obisk v Veliki Britaniji.

Ker je vedno želel službovati v Sloveniji je bil naposled 1954. leta premeščen v Ljubljano in imenovan za kapelnika vojaške godbe ljubljanske garnizije. Zdaj uživa zasluženi pokoj v Ljubljani. Z glasbo pa se ukvarja še naprej. Marsikateri slovenski godbi je pomagal pri delu in njegovi dosežki so vidni povsod. Se posebej rad pa pride med hrastniške godbenike.

Ob 60-letnici je Jožeta Bruna hrastniška Rudarska godba povabila, da naj z njo nastudira program za koncert, ki ga bodo izvedli v počastitev njegovega 60. jubileja.

Jubilantu Jožetu Brunu želimo, da bi še dolgo ostal zdrav v krogu družine in da bi dosegel še mnogo uspehov na področju glasbe.

Ob 60-letnici je Jožeta Bruna hrastniška Rudarska godba povabila, da naj z njo nastudira program za koncert, ki ga bodo izvedli v počastitev njegovega 60. jubileja. Jubilantu Jožetu Brunu želimo, da bi še dolgo ostal zdrav v krogu družine in da bi dosegel še mnogo uspehov na področju glasbe.

ŠPORTNI TEDNIK

II. kolo slovenske nogometne lige

ZIMSKO SPANJE

Rudar : Celje 2:0 (1:0)

(ek) TRBOVLJE — Ocenjena nedeljskega srečanja je: nezadostna! Tako mlačne, neborbene, individualne in nepovezane igre, kot jo je prikazal Rudar v nedeljskem srečanju s Celjem, še ljubitelji nogometa niso videli na trboveljskem igrišču. Dokaj lep rezultat, ki pa ne odgovarja dejanski igri, saj bi s tem rezultatom lahko zmagali tudi gostje. Športna sreča se je tokrat nagnila v korist domačinov.

RUDAR: Bantan, Marjanovič (Zvegljč), Pristav, Bostič, Knaus, Breznikar, Kastelic, Haligalič, Kos, Pajer, Oprešnik. — CELJE: Bencik, Hohnjec, Jager, Jošt, Mihelin, Ferme, Letnar, Adžič, Florjanc, Marcius, Travner.

Sodnik Merčun iz Ljubljane je dobro opravil nalogo.

Ze prve minute igre so pokazale, da igralci obeh moštev niso vigrani in da bo igra v glavnem tekla le na sredi igrišča ali pa pred kazenskim prostorom obeh enajstoric. Napadalni petorki obeh moštev, zlasti Rudarja, sta kazali gledalcem šolske napake. Netočno podajanje, nepotrebno preigravanje, predolgo zadrževanje žoge in netočno streljanje — to so značilnosti prve spomladanske prvenstvene tekme.

Z mlačnimi napadi so začeli gostje, toda neučinkovit napad je igral le pred kazenskim poljem Rudarja, obramba domačinov pa tudi ni imela težkega dela. Malo bolj povezano so začeli igrati domačini šele tja od 20. min. naprej, žal pa napad ni znal izkoristiti priložnosti. Šele v 23. minuti je Hahlagič prvič potresel mrežo gostov, ko je Oprešnik izvedel prosti strel in mu lepo podal žogo. V 36. minuti je pa imel Letnar izredno priložnost in bi lahko izenačil, ko je nesigurni Bantan zapustil vrata. Letnarjev strel je šel pa visoko čez vrata.

Drugi del igre je še stopnjeval neučinkovitost obeh enajstoric. Nekaj ugodnih priložnosti so zamudili tako gostje kot domačini. Tako je imel v 58. minuti priložnost Kastelic zvišati rezultat, toda njegov strel je Bencik brez težav ujel. Šele v 60. minuti je Oprešnik preigral dva obrambna igralca in postal končni rezultat 2:0.

MLADINCI

Mladinci: Rudar : Celje 5:1 (2:1)

(ek) TRBOVLJE — V predtekmi so mladinci Rudarja premagali ustrezno enajstoric gostov z visokim rezultatom 5:1. Medtem ko je bil prvi del igre dokaj izenačen, so domačini zlasti v zadnjih dvajsetih minutah popolnoma nadigrali goste in zaslužno osvojili obe točki.

LJUBLJANSKA NOGOMETNA PODZVEZA

Kamnik : Proletarec 1:0 (1:0)

(fe) KAMNIK — V I. kolu ljubljanske nogometne podzveze so Zagorjani gostovali v Kamniku, kjer so nesrečno izgubili srečanje. Srečanje je vodil sodnik Jurišič iz Ljubljane — dobro.

Moštvu sta si prizadevali osvojiti obe dragoceni točki. Kljub očitni terenski premoči Proletarca je pa uspelo domačinom že v 4. minuti prvega dela igre doseči vodilni in zmagoviti zadetek in s tem tudi dve dragoceni točki.

Cepprav so bili gostje ter zlasti v drugem delu igre v premoči, napadalna petorka ni znala izkoristiti priložnosti. Namesto, da bi streljali iz vseh pozicij, so čakali in izgubljali žoge. Domačine je rešil poraza le izredni vratar, ki je vlovil ali pa odbil nekaj zelo ostrih udarcev.

V nedeljo igra Proletarec doma proti Litiji.

Svoboda (K) : Rudar (H) 2:4 (1:1)

(e) KISOVEC — Pred približno 300 gledalci je srečanje vodil trboveljski sodnik Judež dobro.

Gostje so prikazali veliko lepšo in borbenejšo igro in so zaslužno premagali Kisovčane. Med tem ko so gostje prikazali enostavno in učinkovito igro, so se domači zgubljali v kompliciranih nastopih.

Litija : Poštar (L) 2:2 (1:1)

(f) LITIJA — Pred približno 150 gledalci je vodil srečanje sodnik Lončina iz Ljubljane dobro.

Enajstorič Litije je nastopila nekoliko oslajljena in niso mogli pokazati vsega tistega kar znajo. Podčrtati pa velja, da sta obe enajstorič prikazali dokaj mlačno igro, tako da je težko reči, kdo je bil boljši.

Ze v 14. minuti je bil za domačine uspešen Strusa, ki je iz prostega strela s kakih 20 metrov dosegel prvi zadetek. V 37. minuti je Fruga izenačil. S tem rezultatom se je končal prvi del srečanja.

Po odmoru je ostala slika na terenu nespremenjena. — Izmenični napadi napadalnih petork niso dali zaželenih rezultatov. Šele v 63. minuti je bil za domačine ponovno uspešen Strusa, le dve minuti kasneje je pa izenačil Fruga. Za drugi zadetek gostov je bila kriva domača obramba.

Bratstvo : Sava (T) 4:1 (1:0)

(cm) HRASNIK — V derby tekmi ljubljanske nogometne podzveze sta se v nedeljo pomerila Bratstvo in Sava iz Tachna. Domačini so zaslužno premagali drugoplasirano moštvo in povečali vodstvo za 5 točk.

V prvem delu igre so bili gostje enakovredni nasprotnik, v drugem delu pa so jih domačini povsem nadigrali. Gostje se morajo zahvaliti odličnemu vratarju, da niso zapustili igrišča s katastrofalnim rezultatom.

Mladinci:

Kamnik : Proletarec 1:0 (1:0)

Svoboda : Rudar 1:3 (0:2)

Litija : Rudar (T) 0:4 (0:2)

Bratstvo : Sava (T) 11:1 (6:1)

PRIJATELJSKO ROKOMETNO SREČANJE

Rudar : Bjelovar 11:11 (8:7)

(ek) TRBOVLJE — V nedeljo dopoldne so se v prijateljskem srečanju pomerili rokometišči trboveljskega Rudarja in bjelovarskega Partizana. Gostje so eno od najboljših jugoslovanskih rokometnih društev in so na odličnem II. mestu v I. zvezni rokometni ligi.

Tako gostje kot domačini so prikazali odlično igro, čudno pa je le, da se je na igrišču zbralo le okoli 150 gledalcev. Ze začetni del igre in prve minute igre so pokazale, da bodo morali gostje napeti vse sile, če bodo hoteli zmagati. Nadaljnji potek igre je pa pokazal, da gostje ne bodo mogli opravičiti svojega slovesa.

Izredna igra domačinov, ki so pokazali, da so v izredni formi pred začetkom prvenstva, je navdušila maloštevilne gledalce. Nekaj minut pred koncem srečanja so gostje vodili z 10:11, toda v zadnji minuti je uspelo odličnemu Skrinjarju ukaniti vratarja gostov in izenačiti rezultat, kar je več kot uspeh za domačine.

Za Rudar so bili uspešni: Ačkun 4, Skrinjar 2, Dornik in Jelen po 1 ter Basič 3. — Za Partizan pa Jakšekovič, Galja in Djuranec po 1, Vičević 2, Peter 5.

ZENSKÉ

Rudar : Partizan (Šiška) 9:8 (4:6)

(ek) TRBOVLJE — Rokometišče trboveljskega Rudarja so v nedeljo v lepi in pozitivni igri premagale rokometišče iz Šiške.

Medtem ko so v prvem delu igre imele več sreče gostje, so domačinke v drugem delu igre s taktično in borbena igro povsem nadigrale gostje ter zaslužno zmagale z minimalnim rezultatom.

Simultanka

v DPD »Svoboda« II

(n) TRBOVLJE — v prostorih DPD »Svoboda« II v Zgornjih Trbovljah je nedavno tega odigral prvokategorijski Hinko Jazbec ml. simultanko na 18 deskah proti pionirjem osemletke I. Cankarja. Po eno in pol urni borbi je bil rezultat 16:2 za prvokategorijca Hinko Jazbeca ml.

Pionirji so se zelo dobro borili, proti koncu pa so popustili. Med pionirji sta zmagala le Dušan Weiss in Oskar Kovac.

črni bratje

155. »Mislim, da nam bo doktor Casella pomagal, kadarkoli pridemo.« — »Jaz bi šel takoj,« se je navduševal Antonio. »Jaz bi še malo počakal,« je razmišljal Dante. »In ti Giorgio?« — »Razmisli ti je treba.« — »Soglašam, razmislijmo še o tem, toda jeziki strogo za zobe, ste razumeli?« je zabičal Antonio, ki je bil blagajnik. »Predlagam, da bi kupili za vse čevlje,« se je oglasil takoj mali Dante. »Za to ni dovolj denarja,« je odkimal Giorgio. »Potem pa nogavice,« je predlagal nekdo drugi. »Neumnost,« se je razjezil Antonio, »ko pa nimamo čevljev, veste, kaj jaz predlagam: razdelimo denar.« Vsi so soglašali. Tako je dobil vsak član »Črnih bratov« po eno liro, ostanek pa so shranili za tiste, ki so se oddelili za beg.

156. Giorgio je ta večer kar neslo domov: veselil se je svoje nove obleke. V mislih jo je skrbno odvil, počasi oblekel, potem pa stekel k Angelletti, da se ji pokaže. Toda ko je v svojem kotu stegnil roko po zavitku, je zagrabil v prazno. Natanko je vse preiskal, zaveja ni bilo nikjer. Razburjen je potkal pri Angelletti, ki se ni spala. »Moje obleke ni nikjer,« Dekleček ga je skušalo pomiriti: »Morda pa jo je mama kam spravila.« — »Ali pa Anselmo?!« — »Kakorkoli, počakati moraš do jutri zjutraj, ker zdaj že vsi spijo. Ti pa moraš zopet v svoj kot, ker je mama rekla, da si zdaj že zdrav.« — Giorgio se je dolgo premetaval po trdom ležišču, toda končno je najbrž le zaspal; ker ga je zbudilo hreščeče vpije moštvo žene. Deček se ni zmenil za košaro, ki mu jo je ponujala, ampak je vztrajno nekaj iskal.

VAŠ OBVEŠČEVALEC

Mali oglasi

Prodajmo novo vseljivo enostanovanjsko hišo v Sklen-drovcu. — Naslov v upravi lista.

Po ugodni ceni prodajmo do-bro ohranjen šteditnik »Pio-nir« in dve močni posteljni mreži. — Naslov v upravi lista.

Ugodno prodajmo dobro ohran-jeno spalnico (po 2 omari, postelji in nočni omarici, miza, 4 fotelji, psiha in omara). Ogled vsak delav-nik od 17. do 18. ure v Za-gorju, Cankarjev trg 3/I.

Obvestila

Zdravstveni dom Trbovlje ob-vešča prebivalce občine Tr-bovlje, da prične s 1.4.63 redno ordinirati Zobna am-bulanta v Bevkem (v pro-storih stavbe Sušnik) z de-lovnim časom od 7. do 15. ure.

Namesto venca na grob po-kojne mame, naše bolni-čarke Štefke Jelen, pokla-nja sindikalna podružnica bolnice Trbovlje 2.500 din na tekoči račun Zavoda za socialno delo v Trbovljah.

Turistični biro in »KOM-PAS« Trbovlje organizirata v prvomajskih praznikih dvodnevni avtobusni izlet v TRST in BENETKE. Prija-ve sprejema turistična po-slovalnica do zaključno 10. aprila ali po telefonu na številko 80-247, kjer so in-

teresentom na voljo tudi programi potovanja.

Pri Centru za napredek go-spodinjstva bo pričela 1.4. s poukom »SOLA ZA ŽIV-LJENJE«, kjer se lahko na-učite kuhanja, šivanja in ostalih gospodinjstskih opravi-l.

Prijave sprejema Center vsak dan od 11. do 18. ure v vrtcu na Vodah.

PREKLICI

Preključujem govorice o Ne-venki Jerič iz Trbovelj za neresnične. — Martina Filač, žel. postaja Hrastnik.

ZAHVALE

Zatisnila je trudne oči in legla k večnemu počitku v 75. letu starosti naša nad-vse ljubljena mama, babica in prababica

Ivana BOKAL, roj. Prašnikar.

Iskreno se zahvaljujemo soso-novalcem, vsem soso-dom (Dom in vrta) kakor tudi vsem znancem za po-klonjene vence.

Enako zahvalo tudi godbi, pevcem, duhovniku in vsem sorodnikom in znancem za izraženo sožalje ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči sinovi: Miha, Ferdo in Franci z dru-žinami, hčerki Fani in Ivi z družinami, se-stra Mici z družino in sorodniki.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Rojstev (izven bolnice) in smrti ni bilo.

Poročila sta se: Anton Koje, ključavničar iz Hrastnika 68, in Kristina Majer, go-spodinja iz Hrastnika 68.

LITIJA

Rodila je: Amalija Tome iz Jablaniških Laz 2 — hčerko.

Porok ni bilo.

Umrli sta: Cecilija Eltrin, roj. Premk iz Litijske, Topilni-ška 6. Frančiška Rakar, roj. Ponebšek iz Litijske, Ponovi-ška 8.

TRBOVLJE

Rodile so: Marija Zagore iz Zagorja, Podvine 15 — de-klico, Julijana Jermar iz Knezdola 28 — dečka. Tere-zija Razboršek iz Zagorja, Brezje 6 — deklico. Marija Krajšek iz Trbovelj, Gim-nazijska 22 — dečka. Marica Srot iz Hrastnika 225 — dečka. Vida Jamšek iz Li-tijske, Renke — deklico. An-tonija Arh iz Zagorja, Briše 9 — deklico. Bernarda Subelj iz Hrastnika, Kristandol 5 — dečka. Frančiška Duh iz Trbovelj, Trg revolucije 34 — deklico. Ana Drnovšek iz Zagorja, Savska 6 — dečka. Stanislava Sevljak z Izlake 89 — dečka. Ana Veitšek iz Zagorja, Cesta zmage 43 — dečka. Ljudmila Tavčar iz Podkuma 20 — dečka. Šte-fanija Kosem iz Trbovelj, Zasavska 2 — deklico. Ljud-mila Laznik iz Hrastnika, Kovk 5 — deklico. Olga Fe-štanj iz Zagorja, Trboveljska 4 — dečka.

Poročila sta se: Ladislav Sin-ter, ključavničar iz Trbo-velj, Nasipi 3, in Ana No-vak, krojačica iz Trbovelj, Ribnik 11.

Umrli so: Franc Medvešek, delavec iz Trbovelj, Zupa 16 — star 35 let. Ivana Bokalj,

upoč. iz Trbovelj, Dom in vrt 33 — stara 75 let. Fran-čiška Sirašek, roj. Zmaher, gospodinja iz Trbovelj, Ob železnici 33 — stara 63 let. Antonija Arnšek roj. Muč-koteler, kmetica iz Lopa-te 25 pri Celju — stara 83 let. Ladislav Zunk, otrok iz Trbovelj, Vodenska 47 — star 6 mesecev.

ZAGORJE ob Savi

Poročili so se: Franc Barlič, delavec iz Kotredeža 21, in Marija Borštnar, pletilja iz Potoške vasi 54. Franc Li-pličnik, študent iz Zagorja, Na bregu 28, in Joža Suš-nik, učiteljica iz Zagorja, Ulica talcev 22. Mihael Si-tar, rudar iz Zagorja, Ki-dričeva 31, in Marija Odlaz-ek, delavka iz Zagorja, Ki-dričeva 31.

Rojstev (izven bolnice) in smrti ni bilo.

SPORED RTV

ČETRTEK — 28. marca

8.55 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) Sloven-ski gradovi. 11.00 Pozor, ni-maš prednosti! 12.05 Pove-čajmo število goved v letu 1963. 12.15 Pojeta Danica Fi-lipič in Franc Koren. 14.05 Hitri prsti. 14.35 Naši po-slušavci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Novi po-snetki Akademskega okteta. 15.30 Turistična oddaja. 18.10 Vabimo vas na prvi večerni ples. 18.45 Kulturna kroni-ka. 20.00 Četrtekove večer do-mačih pesmi in napevov.

PETEK — 29. marca

8.55 Pionirski tednik. 9.45 Poljske narodne pesmi. 11.00 Pozor, nimaš predno-sti! 12.05 Ali naj gradi-mo aluminijaste steklenike? 12.15 Trio Avgusta Stanka. 13.30 Zveneče kaskade. 14.05 Radijska šola za nižjo stop-njo — Pojte z nami. 15.20 Pesmi in plesi jugoslovan-skih narodov. 15.45 Jezikov-ni pogovori. 18.25 Sloven-ske narodne v priredbi za glas in orkester. 18.45 Iz na-

ših kolektivov. 20.00 Iz re-pertoarja zabavnega orke-stra RTV Beograd. 20.15 Tedenski znanje-politični pregled. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA — 30. marca

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 Na-rodne iz Stajenske. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Veterina. 12.15 Stari in novi posnetki ansambla in solistov Milana Stanteta. 13.30 Vedri ritmi. 14.35 Naši poslušavci čestitajo in po-zdravljajo. 15.40 Moški zbo-ri J. B. Foersterja. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Okno v svet. 20.00 Vesele in doma-če. 21.15 Za konec tedna — ples. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA — 31. marca

8.00 Mladinska radijska igra — E. Kästner - J. Kriess: 35. maj. 9.05 Za dopoldansko razvedrilo. 10.00 Se pomni-te, tovariši... Lojze Kova-čič-Sine: Ognjeni krst. 10.30 Matineja narodno-zabavne glasbe. 11.50 Nekaj veselih ritmov. 12.00 Naši poslušav-ci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.00 Koncert pri vas doma. 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humo-reska tega tedna — Smiljan Rozman: Pes. 16.20 Ogrlica s popevkami in prijetnimi melodijami. 17.05 Hammond orgle. 17.15 Radijska igra — Claude Denys-Pierre Nivollet: Brutove počitnice. 18.34 Športna nedelja. 20.00 Izbe-rite svojo melodijo.

FILM

Kino Delavski dom v Trbov-ljah: 28. marca amer. barv CS film »Alamo« II. del. 29. marca do 1. aprila itali-janski barvni CS film »Se-dem izzivov«; 2. do 4. aprila francoski film »Zlikov-el«.

Kino Svoboda — Trbovlje II: 29. marca do 1. aprila ital. barvni CS film »Ljubim, ljubim«; v nedeljo, 31. mar-ca ob 10. po znižani ceni in ob 15. po normalni ceni »Tarzanova borba«; 2. do 4. aprila jugoslovanski film »Zgodnja jesen«.

Kino Svoboda — Zasavje v Trbovljah: 30. marca do 1. aprila ital.-franc. barvni cin. film »Noč Lucrezie Bor-gie«; 6. in 7. aprila jugoslo-vanski barvni film »Kočija sanj«. Ob sobotah ob 17. in 19.15, v nedeljah ob 15., 17. in 19.15.

Kino Svoboda II v Hrastni-ku: 28. marca španski film »Veridijana«; 30. marca do 1. aprila jugoslovanski CS film »Sibirski Lady Meg-bet«.

Kino Delavski dom v Zagor-ju: 28. marca ital. barvni film »Maševanje Vikin-gov«; 30. marca do 1. aprila ital. barv. film »Orientat-ke«; 3. in 4. aprila mehiški film »Macario«.

Strokovno izobraževalni center Zagorje ob Savi razpisuje

I. JAVNO LICITACIJO

za oddajo zgradbe svinjaka v Kisovcu pri Zagorju.

Izključna vrednost zgradbe je 339.360 dinarjev.

Licitacijski postopek bo 3. aprila 1963 ob 10. uri dopoldne v prostorih SIC v Zagorju.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVE-DOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ »TEVE« VARNOST ZAGORJE

razpisuje delovno mesto

SALDOKONTISTA

Pogoj: srednja ekonomska šola z 1-letno prakso ali nepopolna srednja šola s 3-letno prakso na takem delovnem mestu.

Pismene ponudbe sprejema uprava pod-jetja, kjer dobijo interesi tudi ostale in-formacije.

Nastop službe je mogoč takoj ali najkas-neje s 1. majem 1963.

»TEVE« VARNOST

Elektro Trbovlje

sprejme takoj

1 VK elektromehanika (navijalca elek-tričnih motorjev in transformatorjev)

1 VK elektromehanika ali el. monterja (za popravilo in revizijo visokonapet. moč-nost, stikal, event. montažo VN kabelskih glav)

5 KV elektroinstalaterjev (za hišne elek-trične instalacije ter event. industrijske elek-trične instalacije)

5 KV ključavničarjev (po možnosti večš) za dela s pločevino in raznih konstrukcij).

Osebnih dohodki po učinku. Samska in družinska stanovanja po dogovoru.

Ponudbe sprejema osebno ali pismeno uprava podjetja.

Enkrat je moral komu odkriti to svojo notranjo bolečino, to kar ga je nenehno spremljalo in mučilo. Verjetno je tudi sam občutil nekakšno olajšanje, ko je vse povedal svoji materi, ki je sedaj vsaj vedela kako je z njenim sinom, zakaj je tako žalosten in zamišljen. Čeprav je bil Tom »sin svojega očeta« je imel več materinega kot pa očetovega značaja. Ni pripadal tisti vrsti svojih prijateljev, ki so šli in stremeli za tistim, za čimer so šli in se borili njihovi očetje. Njihov cilj je bil dolar — denar. Tom pa je zahteval od življenja drugo. V mladih letih je precej čital. Spominjal se je Tolstojevskega izreka: OSNOVNA FILOZOFIJA ŽIVLJENJA JE — DA JE CLOVEK ZADOVOLJEN.

Medtem ko so njegovi tovariši iskali zadovoljstvo na poslovnem polju in v svojih poslovnih uspehih, katerim so posvečali večino svojega prostega časa, se zvečer sestajali po klubih in neuradnih razgovorih načrtovali razvoj industrije in trgovine, računajoč koliko dobička bi pri tem imeli, je Tom poskočil že ob sami misli na take sestanke. Velikokrat je zvečer krmaril v motornem čolnu po velikem zalivu, podnevi pa letal nad raznimi deli Amerike.

Spominjal se je poletov nad Atlantikom. Kolikokrat je sanjaril nad morjem! Vsakokrat se mu je zdelo, da se mu z vsakega instrumenta v pilotski kabini smehlja podoba nekega dekleta. Kot da je bila modra barva del njenih lepih modrih oči. Nikoli ni pogledal na morje, ne da bi občutil tisti lepi in nežni pogled njenih lepih oči, s katerimi ga je gledala. Tedaj bi vzel njeno sliko, vključil »avtomatskega pilota«, sam pa se predajal mislim ter božal njene lepe lase in njene oči.

6 Veliko pričakovanje

To je bilo tisto, kar ga je še držalo. To je bil njegov življenjski cilj — Ava. Kako se bo Ava veselila, ko se bo vrnil, je mislil tedaj, zamisljajoč si že vnaprej njuno snidenje. Kako se bo veselila mati, ko jo bo pripeljal v njuno malo vilo! Kako bo kaj tedaj izgledalo življenje? se je spraševal, ne misleč, da minevajo dnevi, tedni in leta, vojna pa se ne konča.

Tedaj bi se pa ponovno zamotil v razgovoru s svojimi tovariši o vojnih dogodkih. To ga je popolnoma prevzelo. Od nešteti mladeničev iz Hjustona je ostal edino on živ. Nikoli ni pomislil na to, da bi lahko padel.

Končno je prišel tudi dan zmage. Slekkel je uniformo letalca in jo zamenjal s civilno obleko. Vrnil se je domov v Hjuston.

Tako je začel svoje priprave za tistega večera, ki ga je mati tiho poslušala. Bilo je to prvič, da je razgalil svojo notranjo bolečino komu.

— Prav si povedala mati, da sem zadnje dni zamišljen in nekani čuden. Vse zaradi neke ženske. Ta je ženska, s katero bi se lahko poročil...

— Verjetno želiš povedati, da je to neka dekle, ki mu je prekinila besedo gospa Tomps.

— Ne, ne mati. Dobro sem povedal. Ni govora o dekletu, temveč o poročeni ženski. Vsa sreča, da bi vsaj bila dekle, ker bi se v tem primeru danes popolnoma drugače počutil.

Občutil je, da je morala narediti mati pri teh njegovih zadnjih besedah zelo čuden obraz. Ko bo zvedela, kdo je ta ženska, oziroma kdo je njen mož, ne bo sprejela te vesti z nobenim zadovoljstvom. Prepričan pa je bil, da bi njegova mati, če bi jo spoznala, dobila čisto drugačno sliko o njej.

Gospa Tomps ga ni hotela prekinjati z vprašanji, ker je hotela slišati vse do konca. Kmalu je nadaljeval s pripovedovanjem. Nadaljeval je s pripovedovanjem tam, kjer se je ustavil, tam, ko se je vrnil iz vojske domov.

Prva briga mu je bila, ko je slekel uniformo, da je šel v mesto in poiskal Avo. Bil je nemalo presenečen in razočaran, ko je zvedel, da se je v tem času poročila. Njena mati mu je povedala, da se je Ava poročila. Tega ni mogel verjeti, tako, da tudi ni naprej spraševal. Vzel je le številko njenega telefona. Še istega dne jo je poklical. Čestitala mu je za odlikovanja, ki jih je dobil v vojni, in se iskreno veselila, da se je vrnil živ in zdrav iz vojnega meteha.

Dobro je bilo, da sta govorila po telefonu, da ni mogla videti njegovega obraza in slišala škripanja zob. Zdelo se mu je, da se še nikoli

dotlej ni počutil tako samotno in revno v življenju kot takrat.

Povabila ga je, naj jo obišče in, da ga bo spoznala z možem. Ah, ne, tega pa ne, je pomislil. Ne bi se mogel vzdržati... Mislil je, da bi jo obiskal enkrat, ko bi bila sama doma. Ne, to pa ni šlo. Vedel je, da Ava ni take vrste ženska, ki bi brez vednosti moža sprejemala moške obiske.

Nekako je končal ta razgovor in ji obljubil, da jo bo ponovno poklical. Tako mati, kot vsi ostali, ki so ga poznali, so tiste dni videli, da se je neverjetno spremenil. Tiste dni je hodil po mestu kot mesečnik. Zato je tudi takoj kupil letalo, meneč, da bo lahko ušel vsemu. Toda to še ni bilo tisto najhujše.

Nekega dne je nenadoma srečal v mestu Avo. Bila je noseča. To ga je še bolj prizadelo. Ponovno je skušal zbežati in začel je obiskovati celo nočne lokale. Toda nikakor ni mogel pozabiti ženske, katere podoba je imel leta pred očmi. Kmalu zatem je zvedel, da je rodila hčerko.

Kasneje jo je ponovno srečal, ko je peljala otroka na sprehod. Zvedel je, da je mož v zaporu. Na njej je videl, da ni srečna. Tedaj ji je začel govoriti o svoji ljubezni. Ničesar ni skrival. Povedal ji je, da si ne more zamisliti, da bi se lahko kdaj poročil s kako drugo, ampak le z njo.

— Toda, Tom, jaz sem poročena!... je vzkliknila tedaj. Imam otroka! Tega se je dobro spominjal. To je bil ponoven vboj v njegovo ranjeno srce. Opazil je tudi, da je imela solzne oči, ko ji je govoril o svoji ljubezni in hrepenjenju. Po razgovoru mu je priznala, da ga je ljubila in da ga še ljubi. Priznala mu je, da misli velikokrat nanj. Vedno jo in jo še moti nekaj...

Cakala ga je, da bi se vrnil iz vojske.

Ona je bila revna uslužbenka, katere starši so bili že stari in revni. On, Tom Tomps je pa sin zelo bogatih industrialcev. Mati in oče sta ji vedno govorila, da tu ne bo prišlo nikoli do zakona in da ji to ne bi nikoli dovolili. Prepričevala jih je in se borila, toda tudi sama je bila nekako prepričana, da imata mati in oče prav. Tako se ji je vsaj tedaj zdelo.

Res je, da se ji je Tom nekajkrat javil z Atlantika, toda njegova napaka je bila v tem, da ji nikoli ni govoril in pisal o poroki. Tu je zgrešil. Toda tudi to ni bila glavna napaka. Ko je mislil nanjo, ni mislil o ljubezni zaradi poroke. Mislil je čisto ljubezen brez ozira na vse družbene norme in zakonitosti. Zato je tudi mislil, da ga bo Ava ljubila ne glede na te norme.

Kar se tiče nje same, se v tem ni niti zmotil. Toda Ava ni bila sama. Starše je imela rada. V času vojne se je pa nenadoma vse podražilo in življenje je bilo težje iz dneva v dan. Delala je dopoldne in popoldne, ne zaradi sebe, temveč zato ker je morala preživljati tudi svoje starše. Pa čeprav je še tako delala, so padali iz dneva v dan v vse večjo revščino.

Najprej je težko zbolel oče, nato še mati. Znašli so se v slepi ulici brez kakršnega koli izhoda. Razni ljudje, razni ženitveniki kandidati so jo prosili za roko. Vse je odbila. Jeff jo je pa dobesedno nadlegoval vsak dan. Nenehno ji je ponujal pomoč. Nekajkrat je prinesel posebna zdravila za očeta in mater.

Ni imela niti časa niti možnosti, da bi zvedela kaj več o njem. Pravzaprav niti ni vedela, kaj pravzaprav dela. Menda je bil zastopnik nekaterih velikih tovarn. Vedela je, da je imel veliko denarja in da ga je brez premislekov zapravljaval. V tistih težkih časih ji je največ pomagal. Zlasti takrat, ko ji je umrl oče. In kako naj bi ona zmogla vse dajstve in izdatke?! Mati je pa še vedno ležala težko bolna.

Jeff je bil izreden kavalir. Nič več ni mogla odklanjati njegovih ženitvenih ponudb. Poročila se je, ne zato, ker ga je ljubila, temveč iz čiste zahvale, ker ji je tako izdatno pomagal v dneh največjega trpljenja. Ni pomislila na to, da takšni zakoni večinoma niso srečni. Proti njej je bil zelo pozoren. Kmalu je pa opazila nekatere malenkosti, ki ji niso ugajale, in začela sumiti. Jeffa so zaprili, ker so ga sumili, da je bil vpleten v nekakšno nepošteno zadevo. Kmalu so ga izpustili. Govoril je, da so se zmotili in da nima nobenih dokazov ter da so se mu na policiji najhujšedneje opravičili, ker so ga pomotoma zaprili.

(Nadaljevanje sledi)

3 VON PAULUS o velikem porazu

PRED SOVJETSKO OFENZIVO

»Obljubili so mi, da bodo upoštevali moje mnenje, vendar je ostalo vse tako, kot je bilo pred mojim obiskom. Tedaj sem poskušal ukrepati na lastno pest, lahko bi rekel: po diplomatski poti. Večkrat sem se pogovarjal z generalom Dimitrescom, poveljnikom 3. romunske armade; med drugim sem ga pregovoril, naj zahteva od vrhovnega poveljstva pomoč nemških oklopnih enot. Nato sem zahteval dopolnitev za svojo armado. Dali so mi tri divizije pešakov, sveže in bojovne enote.

Toda vrhovno poveljstvo je imelo dober namen, dejanje pa je bilo škodljivo. Dali so mi tri divizije pešakov, ki so pripadale 4. armadi za mojim hrbtom, a sočasno so mi vzeli dve diviziji in jih dodelili 4. armadi. To pomeni, da so okrepili moje enote samo z eno divizijo. Bilo bi bolje, če bi ne bilo še te. A to še ni bilo dovolj. Sredi oktobra so zavrnili mojo zahtevo, da bi formirali v zaledju manevrske oklopne sile.

Medtem ko smo se s poslednjimi udarci borili proti otoku sovjetskega odpora v Stalingradu, smo zvedeli, da sovjetsko poveljstvo pripravlja veliko protiofenzivo. Od tedaj ni imnil dan, da ne bi seznanili vrhovnega poveljstva z nevarnostmi, ki smo jim bili izpostavljeni. Z obilico poročil in topografskih zemljevidov, sem opozarjal Hitlerja na naš obupen položaj. Hitler mi je sredi novembra poslal naslednji kablagram:

HITLERJEV UKAZ

»Pričakujem od poveljstva 6. armade, od njenih generalov in vojakov, ki so tolikokrat dokazali svojo hrabrost, da v končnem silnem naporu osvojijo obale Volge v vsem mestu Stalingradu, da bi tako ustvarili potrebne možnosti za obrambo te fronte.«

Skupaj s kablagramom sta prispela tudi dva bataljona jurišnih enot. Kazalo je, da Hitler ignorira vprašanje naših pozicij nad Stalingradom in pod njim.

Novice o pripravah Sovjetov za protiofenzivo so prihajale v moje poveljstvo vsako uro. Bil sem prepričan, da nameravajo Sovjeti napasti na območju Ketskja, severno od Stalingrada, prav tam, kjer so bili Romuni in Italijani. Seveda sem ponovno zahteval, naj fronto na teh mestih okrepijo, a sem od generala Zeislerja, šefa štabne južne fronte, prejel naslednji telegram:

»Rusi nimajo operativnih rezerv, ki bi zaslužile pozornost, ter niso sposobni pričeti kako večjo ofenzivo. Upoštevajte to dejstvo zmeraj, ko boste ocenjevali sovražnikove premike.«

Sodeč po tem, kar je sledilo pozneje, je bilo razložno videti, da se je vrhovno poveljstvo pozibavalo v sterilnih sanjah. Od vojakov 6. armade je zahtevalo novo zmago v dneh, ko bi koncentracija vseh sil proti Stalingradu mogoče — v najboljšem primeru — komaj odbila en sovjetski napad. Vrhovno poveljstvo bi lahko ustavilo našo neuspešno ofenzivo, uredilo fronto in bombardiralo zbirajoče se sovjetske enote. A naredili niso ničesar. Nima namena obtoževati nobenega generala kot posameznika. Vsi smo bili namreč hipnotizirani od Hitlerjevega ukaza v oktobru:

»Noben poveljnik armade, a še manj poveljnik korpusa, nima pravice sprejemati važne sklepe brez mojega posebnega dovoljenja.«

V glavnem štabu so ta ukaz sprejeli več kot dobesedno. Nihče ni več imel poguma za kako pobudo, pa naj bi bila samo tehnična ali taktična.

Feldmaršal Friedrich von Paulus pojasnjuje v svojih spominih, zakaj nihče v vrhovnem štabu tudi sicer ni hotel ali smel prikazati resnico o razmerah v Stalingradu. Vsi so se slepo pokorili Hitlerjevemu posebnemu ukazu, v katerem je bilo rečeno, da brez njegove pristanka ne smejo sklepati ničesar. Von Paulus piše:

(Nadaljevanje)

Hladnokrvni pilot

Boeing 707 z enainpetdesetimi potniki je moral nedavno zasilno pristati na kopenhagenskem letališču, potem ko so mu počile štiri gume. Letalo je pristalo pri hitrosti 160 km na uro ter se ustavilo v oblaku dima in pen slabih sto metrov pred letališkim poslopjem. »To je bil pravi čudež!« je izjavil letališki uslužbenec. »Pristanek je bil mojstrsko izveden.«

Pilot tega letala, ki je priletel iz New Yorka, je na vmesni postaji v Oslu pri startu opazil, da so počile gume. »Potnikom sem povedal,« je izjavil 42-letni pilot Speelman, »da so počile gume in da moramo namesto v Stockholm leteti v Kopenhagen, da bi dobili nove gume. Res ni bilo vzroka za vznemirjenje.«

Za kratek čas

SLABI PRIJATELJI

— Glej Miha, sovražnike spozna človek prej kot prijatelje!

— Res je, Lojze! Prijatelja spoznaš šele v stiski. Podobni so dežniku, ki se v nevihti obrne!

SLABA TEHTNICA KREMŽI OBRAZ

— Tovarišica, zakaj pa ste tako slabe volje? Mi vas ja vselej tako vljudno postržemo!

— Ze, žel Vaša prijaznost mi je všeč, toda vaša tehtnica mi kremži obraz!

RDEČILO — RAZLOG ZA VIŠJE CENE

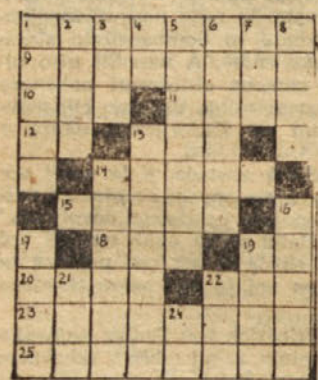
— Mamica! Zakaj je radič rdeče barve, solata pa zelene?

— Zato, ker ga je sram, da je dražji od solate!

V A Š A K R I Ž A N K A

Tokrat mnogim reševalcem ni uspelo, da bi pravilno rešili našo križanko. Zatorej danes spet nekoliko lažja križanka. Rešitve nam pošljite najkasneje do ponedeljka, do 12. ure.

VODORAVNO: 1. velepodjetje, 2. ime napredne Američanke (fonetično), 3. premik v zraku, 11. očesni premik,

12. začetnic hrvatskega reformatorja današnje pisave, 13. del teniške igre, 14. reka na malajskem polotoku, 15.

Zadnje upanje

Zadnje upanje kraljevske družine je proslava stoletnice grške kraljevske hiše. Ob tej priložnosti bodo namreč poslali v Atene norveškega prestolonaslednika Heralda, ki naj bi se v grški prestolnici srečal s svojo bodočo nevesto, grško princeso Ireno. — Norveški kralj Olaf in grška kraljica Friderika sta o tem sestavila že lepe načrte, le prestolonaslednik Herald je zelo zadržan. Ljudje tudi dobro vedo, zakaj: vseč mu je namreč meščanka Sonja Haraldsen, hčerka nekega tekstilnega tovarnarja. Oče ga je postavil pred odločitev: krona ali Sonja. Obe Heraldovi sestri sta poročeni s sinovi meščanskih staršev in sta zelo srečni. Vse kaže, da bo tudi Herald ostal zvest svoji Sonji.

403 vrste stenice

Edinstven »muzej stenice« na svetu imajo v Aschaffenburgu. Tam lahko obiskovalec pod steklom občuduje nič manj kot 403 vrste stenice. — Muzej se za svoj obstoj lahko zahvali nekemu uslužbencu mestnega zdravstvenega zavoda, ki je naročeval stenice z vseh strani sveta. Nihče ne ve, kako se je domislil tega nenavadnega »hobbyja«. — Po njegovi smrti je mesto Aschaffenburg podedovalo stenice strastnega zbiralca.

Živci in žleze na tržišču

Poljska je dežela, iz katere izvozijo danes največ živcev in žlez raznih živali, ki jih potrebujejo strokovnjaki v medicinskih raziskavah. Nekatere države iščejo te živalske organe v zelo velikih količinah, ker proizvajajo iz njih razne ekstrakte hormonov za zdravljenje živčnih obolenj. Največja uvoznika teh žlez sta Švedska in ČSSR.

Iz albuma filmskih igralk: Michel Margan

POMLAD

Prijatelji pravijo, da sem sentimentalen in malo preveč vsekana na nežnost in tudi na — koledarske dni. Priznati moram, res je. Toda ali sem sam kriv, če je v meni, v moji krvi, tak bacilček... Ne, o kje pa! O tem so že pred mojim rojstvom odločali nepogrešljivi geni. Sicer pa pravijo, da otroci poberejo vse najslabše od sorodnikov, tja do petega kolena nazaj.

S tem mislim priznati, da sem res usekan na koledarske dneve oziroma praznike. Najbolj pa na prvi spomladanski dan. Oh, kako je vse lepo, sončno in prijetno! Spominjam se, da smo tega dne imeli vsako leto v šoli športni dan ali pa izlet v naravo. Kako lepo in čudovito je bilo! Nabirali smo tudi prve spomladanske cvetke, zvončke in ostale, ter se sramežljivo in nekam boječe spogledovali s sošolkami. Kajti slišali smo, da je spomlad in zlasti kasneje mesec maj najbolj nevaren za deviška srca, ko se vse razcveti, razbohoti in ko srce nima nikjer miru. No, prvi spomladanski dan je pa uvod v vse to.

Dvaletnega marca zvečer sem poslušal poročila in vremensko napoved, ki je bila takale:

— ... zaradi teh in teh vremenskih valov in predora mrzlega zraka nad Atlantikom bo jutri deževalo.

Vedel sem, da se meteorologi vedno motijo, jezilo me je pa malo, to priznam, da ga morejo ravno prvi spomladanski dan tako polomiti!

Prvi spomladanski dan! 21. marec! Prespal sem ga dopoldne. Ko sem se prebudil, sem pogledal skozi okno in videl, da se sonce skuša prebiti skozi oblake, ter poslati svoje prve tople deviške žarke na zemljo. Vzdihnil sem globoko in s polnimi pljuči zajel prvi spomladanski zrak. Kako lepo, kako čudovito!

Imel sem zmenek in odšel sem. Povsem z drugačnimi očmi sem opazoval vse okrog sebe. Drevje je stalo nekam ponosno, kot da govori, pogled, prestali smo zimo. Ljudje so veselo hiteli sem in tja, le ceste so otožno zlele. In tudi sam sem se otožno zazrl. Namesto tiste idilčne spomladanske lepote sem videl luknjo pri luknji in v njih vodo na tlaku blato, zamazane čevlje meščanov. Dež je začel na rahlo rositi in uvidel sem spomladanskega dne, tistega lepega pravega ni, ni več.

Jože FRNIKULA